

Главно мюфтийство на мюсюлманите
в Република България

Избрани хадиси

София, 1999

Всички права запазени

Съдържание

Хагис 1.	Искреността в делото.....	6
Хагис 2.	Родствените връзки	8
Хагис 3.	Наблюдението от страна на Аллах и добрият нрав	10
Хагис 4.	Подбуждане към готовност за Деня на равносметката	12
Хагис 5.	Състраданието към животните	14
Хагис 6.	От ислямските обичаи на хранене и пиене	16
Хагис 7.	Сътрудничеството между вярващите	18
Хагис 8.	Благите думи и приветливото лице	19
Хагис 9.	Избягване на положенията, които поражат съмнения	21
Хагис 10.	Ислямът воюва с рушветчийството.....	23
Хагис 11.	Насочващият към добро е като извършителя на добро.....	24
Хагис 12.	Поощряване към усвояване на науката	26
Хагис 13.	Връщане на повереното	24
Хагис 14.	Предимството на борбата по пътя на Аллах.....	31
Хагис 15.	Забрана на непослушанието пред родителите и лъжесвидетелството.....	33
Хагис 16.	Забрана на мошеничеството	36
Хагис 17.	Клеветничеството	38
Хасис 18.	Точност при меренето и претеглянето ...	40
Хагис 19.	Забрана на взаимната ненавист и завист	42
Хагис 20.	Отговорност на всеки човек за онова, което Аллах му е поверил	44

Хагис	21. Култура при облекчаването по нужда	46
Хагис	22. Стълбовете на Исляма	48
Хагис	23. Грижата на Исляма за джамииите	50
Хагис	24. Просенето според Исляма	52
Хагис	25. Правата на съседите	53
Хагис	26. Предупреждение за гнева	55
Хагис	27. Забрана на неподчинението пред двамата родители	56
Хагис	28. Мюсюлманинът трябва да оставя онова, което не го засяга	58
Хагис	29. Култура на общуването	59
Хагис	30. Чистотата е ислямско качество	60
Хасис	31. Многого пътища на добротворството в Исляма	62
Хагис	32. Предупреждение относно огъня	64
Хагис	33. Забрана да се измъчват животните	65
Хагис	34. Културата на храненето	67
Хагис	35. Обноски при кихане	69
Хагис	36. Поощряване към правдата и предпазване от лъжата	71
Хагис	37. Забрана на злословието	73
Хагис	38. Достойнствата на поздравата и повелята за разпространението му.....	75
Хагис	39. Достойнствата на засаждането и сеенето 77	
Хагис	40. Вярата и правотата.....	78
Хагис	41. Изоставящият молитвата е неверник	80
Хагис	42. Скромността е ключ на всяко благо.....	82
Хагис	43. Благодатта да се споменава Аллах.....	83
Хагис	44. Добрият нрав	85

Хагис 45.	Любовта към Пророка (С.А.С.)	86
Хагис 46.	Белезите на лицемера	88
Хагис 47.	Прошка и снизхождение	89
Хагис 48.	Ислямът забранява да се сърдиш на брат-мюсюлманин	91
Хагис 49.	Благодатта да се изучава Корана и да се преподава	93
Хагис 50.	Влиянието на приятелите върху човека	95
Хагис 51.	Благочестието спрямо родителите	96
Хагис 52.	Предпазване на езика и ръката от престъпване	98
Хагис 53.	Дългът да се придобиват знания.....	99
Хагис 54.	Правото на пътя.....	101
Хагис 55.	Ислямът повелява сила.....	102
Хагис 56.	Поведение при искане на разрешение	104
Хагис 57.	Сладостта на вярата	106
Хагис 58.	Милосърдието към хората	107
Хагис 59.	Дълг на мюсюлманина е да обича своя брат	109

1. Искреността в делото

الإِخْلَاصُ فِي الْعَمَلِ

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ :
 «إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى
 اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهِيَ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ
 امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهِيَ هِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ». «رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ»

1. От Омар ибн ал-Хаттаб (Р.А.) са предадени следните думи: *“Чух Пратеника на Аллах (С.А.С.) да казва: ”Делата са според намеренията. На всеки човек ще се въздаде според онова, което е възнамерявал. Онзи, чието преселение е в името на Аллах и Неговия Пратеник, преселението му е в името на Аллах и Неговия Пратеник. Онзи, чието преселение е за земни облаги или за да встъпи в брак с жена, преселението му е за онова за което се е преселил.”* (хадис, предаден от ал-Бухари и Муслим)

I. Данни за сподвижника.

Той е Омар ибн ал-Хаттаб (Р.А.). Приема Исляма преди Преселението (хиджра). Втори халиф. Управлението му продължава десет години и половина. Загиба през месец Зу-л-хиджжа, 23 г. по Хиджра.

II. Поуки от хадиса.

1) Основа на всяко дело според Исляма е намерението.

2) Ако намерението е искрено и делото - добро, Всевишният Аллах ще го приеме.

3) Мюсюлманинът ще бъде възнаграден за земните си дела, ако са добри намеренията му и всичките му дела са служене на Преславния Аллах. Примери за това: учителят в преподаването, студентът в учението, служителят в работата си, търговецът в търговията си, всички те служат на Аллах, ако изхождат от добри намерения.

4) Ако мюсюлманинът възнамерява да извърши благотворително дело, но не може да го осъществи, той ще бъде възнаграден за своето намерение.

5) Всецяло посветеното на Аллах намерение е причина за успех и в земния, и в отвъдния живот.

III. Въпроси.

1) Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Делата са според намеренията.....”* Допълни останалата част от хадиса.

2) Коя е основата на делата според Исляма?

3) Кога всевишният Аллах приема делата?

4) Кога човек ще бъде възнаграден за земните си дела?

5) Спомени три поуки от хадиса.

2. Родствени връзки

صَلَّةُ الرَّحْمِ

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَيُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ» .. متفق عليه

От Анас (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Който обича препитанието му да се разпростре* и следата му да се удължи***, нека поддържа роднинските си връзки.” (всепризнат хадис)

I. Разказвачът на хадиса. Той е Анас ибн Малик (Р.А.) от ансарите (мединските привърженици), слуга на Пратеника на Аллах, мир нему. Предал е много хадиси. Починал е през 92 г. по Хиджра.

II. Цялостно значение.

Поддържането на родствените връзки е една от важните причини Аллах да бъде удовлетворен, да гари своята награда в отвъдния живот и да разпростре и разшири средствата за съществуване в земния живот. В този хадис Пророка (С.А.С.) ни посочва, че който желае Аллах да му разшири средствата за съществуване и да удължи и благослови неговия живот,

* *препитанието му да се разпростре* – да бъдат увеличени средствата му за съществуване.

***следата му да се удължи* – да бъде удължен животът му.

трябва да поддържа родствените си връзки по бащина и майчина линия, и по линия на съпругата си. Трябва също да е благ с роднините и да изпитва съчувствие, както и да проявява милост към немошните, и да не прекратява връзката си с нито един роднина. Подаянието за несретниците е само милостинята, а за роднините – и милостинята и поддържането на родствените връзки.

III. Поуките от хадиса.

1) Да се поощрява поддържането на родствените връзки, които са задължителна причина за сдобиване с удовлетворението на Аллах и с Неговата награда в отвъдния живот.

2) Добрите родствени връзки са причина за увеличаване и разширяване на препитанието в земния живот.

IV. Въпроси.

1) Кои твои роднини заслужават най-добро отношение и любов?

2) Как човек поддържа родствените си връзки?

3) Разясни хадиса накратко.

4) Спомени поуките, които се съдържат в него.

3. Наблюдението от страна на Аллах и добрият нрав

مُرَاقَبَةُ اللَّهِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ

عَنْ أَبِي ذَرٍّ جُنْدَبِ بْنِ جُنَادَةَ وَأَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُمَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ : «إِتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ وَأَتَّبِعِ السَّبِيلَةَ الْحَسَنَةَ
تَمَحُّهَا وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ»
رواه الترمذي

От Абу Зар Джундуб ибн Джунада и Абу Абду-р-Рахман Муаз ибн Джабал (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Бой се от Аллах където и да се намиращи, и след лошото дело извърши добро, което да го изкупи, и проявявай към хората добър нрав!”* (предаден от ат-Турмизи)

I. Разказвачи на хадиса.

А. Абу Зар (Р.А.) е от сподвижниците-аскети* и от преселниците. Приел Исляма с първите мюсюлмани и е имал много добродетели. Умира през 32 г. по Хиджра в халифата на Осман.

Б. Муаз ибн Джабал е медински сподвижник от племето Хазрадж. Приел Исляма 18-годишен, участвал в битката при Бадр и в групи след нея. Бил управител

* Става въпрос за мюсюлмански аскети - *захид*.

на аш-Шам в халифата на Омар. Починал през 18 г. по Хиджра.

II. Цялостно значение на хадиса.

Този хадис е един от пророческите завети, които Пратеника на Аллах (С.А.С.) е заветал на своите сподвижници, за да се придържат към тях и мюсюлманите да ги следват по всяко време и на всяко място, за да бъдат ощастливени в земния и в отвъдния живот. Когато Абу Зар приел Исляма в Мека, Пратеника на Аллах (С.А.С.) повелил той да отиде към неговото племе с надеждата, че Аллах ще стори да им е полезен. Но когато разбрал силното му желание да остане с него в Мека, без това да е възможно, Пророка (С.А.С.) казал: “Бой се от Аллах, където и да се намираш, това е по-достойно за теб от оставането [тук]!” Горната повеля се отнася за всички мюсюлмани. Тя може да се схване и като отправена към Муаз – да се придържа към повелите на Аллах и да избягва Неговите забрани, защото Той е Зрящ и Осведомен за него навсякъде, а също – да се отнася към хората, както би желал и те да се отнасят към него: да се въздържа от огорчаването им, да им дава съвети и да е жизнерадостен, за да се обединяват сърцата им и за да е съвършена обичта. Това е целокупното добро и най-същественото положение.

III. Поуки от хадиса.

1) Повелята за богобоязливост пред Аллах на всяко място и в съкровение, и с видимо поведение.

2) Когато човек извърши лошо дело, после помолви Аллах за опрощение и извърши добро дело, то унищожава лошото.

3) Повелята за добри взаимоотношения с хората и въздържане от огорчаването им.

4) Добрият нрав се включва в съвършената богобоязливост.

IV. Въпроси.

1) Кога е починал Абу Зар и при чие управление?

2) Кога е приел Исляма Муаз ибн Джабал и кой го е назначил за управител на аш-Шам?

3) Дай цялостно тълкувание на хадиса.

4) Разясни поуките, които се съдържат в него.

4. Подбуждане към готовност за Деня на равносметката

الْحَثُّ عَلَى الاستعداد للحساب

عن معاذِ بنِ جبلٍ رضيَ اللهُ عنهُ أن رسولَ اللهِ ﷺ قال : «لَنْ تَزُولَ قَدَمَا عَبْدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ أَرْبَعِ خِصَالٍ: عَنْ عَمُرِهِ فِيْمِ أَفْنَاهُ، وَعَنْ شِبَابِهِ فِيْمِ أَبْلَاهُ، وَعَنْ مَالِهِ، مِنْ أَيْنِ اكْتَسَبَهُ؟ وَفِيْمِ أَنْفَقَهُ؟ وَعَنْ عِلْمِهِ مَاذَا عَمِلَ بِهِ»
رواه الطبراني

От Муаз ибн Джабал (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Не ще се помръднат нозете на никой раб в Деня на възкресението, без да бъде попитан за четири особености: за живота му – за какво го е изчерпал; за младостта му – за какво я е употребил; за имота му – откъде го е придобил и за какво го е изразходил; и за знанието му – какво е правил с него.”* (по ат-Табарани)

I. Разказвач на хадиса.

Виж за него хадис 3.

II. Цялостно значение.

Дните ни в земния живот са преброени, годините ни са ограничени, после без съмнение идва смъртта. След като хората бъдат възкресени от гробовете, всеки човек ще бъде попитан за дните на неговия живот, дали ги е прекарал в добрини, или в злини, и за дните на младостта му, които са период на жизненост и активност, как ги е прекарал – дали за полезно знание и праведни дела, за да бъде възнаграден. После ще бъде попитан за имота му, дали го е придобил по законни пътища и го е изразходил съгласно правните задължения и предписания. Ще бъде попитан и за знанието, което е усвоил, дали е работил съобразно него и допринесъл ли е полза за общността, защото полезно е знанието, носителят на което работи и допринася чрез него полза за групите хора.

И ние умоляваме Аллах да стори нашите дела изцяло посветени на Него!

III. Поуките от хагуса.

1) Потвърждава се възкресението след смъртта, въздеянието и равносметката.

2) Подбужда се към извличане на полза от знанието и от праведните дела.

3) Имотът да се придобива по законни пътища и да се изразходва за добри дела.

4) Подбужда към готовност за равносметката в Деня на възкресението.

IV. Въпроси.

1) За кои негови особености ще бъде попитан божия раб в Деня на възкресението?

2) Разтълкувай хагуса накратко.

3) Разясни най-важните поуки от него.

5. Състраданието към животните

الرَّافَةُ بِالْحَيَّوَانِ

عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ قال : «بينما رجل يمشي بطريق اشتد عليه العطش فوجد بئراً فنزل فيها فشرب ثم خرج فإذا كلب يلهث يأكل الثرى من العطش فقال الرجل : لقد بلغ هذا الكلب من العطش مثل الذي كان قد بلغ مني ، فنزل البئر فملاً خفه ماءً ثم أمسكه بفيه حتى رقي فسقى الكلب فشكر الله له فغفر له ، قالوا : يا رسول الله وإن لنا في البهائم أجرًا؟ فقال في كل كبدٍ رطبةٍ أجرٌ »
متفق عليه

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Когато един мъж вървял по пътя и жаждата му се усилила, открил кладенец. Слязъл долу при него и се напил. После излязъл оттам и изведнъж видял куче с изплезен език да яде от жажда влажната земя. Мъжът си рекъл: “Това куче го е сполетяла същата жажда, която бе сполетяла и мен.” Слязъл при кладенеца, напълнил обувката си с вода, задържал я в устата си, докато се изкачи, и напил кучето. Аллах му се отблагодарил, като му дал опрощение.” Рекли: “О, Пратенико на Аллах, нима и за животните ще получим отплата?” Казал: “За всяко живо същество има отплата.”* (Разказан от ал-Бухари и Муслим).

I. Разказвач на хадиса.

Абу Хурайра е Абду-р-Рахман ибн Сахр. Приел Исляма в годината на Хайбар – 7 г. по Хиджра. Придружавал Пратеника на Аллах (С.А.С.) с желание да усвои знания. Смятан е за сподвижника, който е запомнил най-много хадиси.

II. Цялостно значение.

В исямската религия милосърдието не се ограничава единствено спрямо хората, а обхваща и съчувствието към животните. Ислямът поощрява неговите последователи да бъдат състрадателни и към себеподобните, и към животните. Горната притча разказва за мъж, който вървял по пътя, почувствал силна жажда, слязъл при един кладенец и се напил. А когато излязъл, видял куче с изплезен език да ближе влажната земя от силна жажда. Той си казал, че животното е изпитало същата участ като неговата и решил да утоли жаждата му. Слязъл втори път, напълнил обувката си и напоил кучето. Аллах му се отблагодарил за постъпката, като опростил греховете му. В днешно време хората създават сдружения за защита на животните и това за тях е проява на социална активност, но чрез този хадис Ислямът отдавна е създал най-красноречивия образ на състраданието към животните. Така не остава никакво съмнение във високите и благородни цели на Исляма.

III. Поуки от хадиса.

1) Да се проявява съчувствие и състрадание към

животните.

2) Милосърдието не се ограничава единствено върху хората.

3) Ислямът подбужда към жалост и спрямо хората, и спрямо животните.

IV. Въпроси.

1) Каква притча се съдържа в този хадис?

2) Разясни какви поуки и ислямски изисквания се съдържат в него?

6. От ислямските обичаи на хранене и пиене.

مِنْ آدَابِ الْإِسْلَامِ فِي الْأَكْلِ وَالشُّرْبِ

عن ابنِ عمرَ رضيَ اللهُ عنهُمَا أن رسولَ اللهِ ﷺ قال : «إذا أكل أحدكم فليأكلْ بيمينه وإذا شرب فليشربْ بيمينه فإنَّ الشيطانَ يأكل بشماله ويشربُ بشماله» .
أخرجه مسلم

От Ибн Омар (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Когато някой от вас се храни, нека се храни с дясната си ръка и когато пие, нека пие [също] с дясната си ръка. Наистина сатаната се храни*

с лявата си ръка, и пие с нея.” (изведен от Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Той е Абдуллах ибн Омар ибн ал-Хаттаб (Р.А.), който е разказал много хадиси и бил от хората, най-твърдо придържащи се към сунната. Починал през 73 г. по Хиджра.

II. Цялостно значение.

Една от високите цели на Исляма е да възпитава общността на Мухаммад (С.А.С.) в благородни нрави и похвални качества. Затова се призовава да се използва дясната ръка при хранене и пиене. Но някои хора извършват деяния в противоречие със Закона и религията на Аллах. Такова деяние е уподобяването със сатаната в начина му на хранене и пиене. Горният хадис посочва, че мюсюлманинът трябва да се храни да пие единствено с дясната си ръка и че не се допуска той да прави това с лявата си ръка, защото сатаната постъпва така. А на мюсюлманите е повелено да избягват делата и нравите на сатаната. За нас Пратеника на Аллах (С.А.С.) е най-прекрасният образец, а той е използвал дясната си ръка за хранене, пиене и обличане.

III. Поуките от хадиса.

1) Да се подбужда към хранене и пиене с дясната ръка, което именно е ислямският обичай.

2) Смята се за противно храненето и пиенето с лявата ръка.

3) Последното се смята за поведение и нрав на

сатаната.

IV. Въпроси.

- 1) Допустимо ли е храненето и пиенето с лявата ръка и защо?
- 2) Разкажи накратко съдържанието на хадиса.
- 3) Спомени най-важните предписания и ислямски обичаи, посочени в хадиса.

7. Сътрудничеството между вярващите

التَّعَاوُنُ بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ

عن أبي موسى رضي الله عنه قال : قال رسولُ الله ﷺ «المؤمنُ للمؤمنِ كالبنيانِ يشدُّ بعضُه بعضاً» وشبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ . متفق عليه

От Абу Муса (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Вярващият за вярващия е като част от постройка, всеки елемент от която подсилва останалите.”* И сплете пръстите си.” (Разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Абу Муса Абдуллах ибн Кайс ибн Муслим ал-Ашари (Р.А.) е известен сподвижник, който е бил емир на Куфа. Починал през 50 г. по Хиджра.

II. Цялостно значение.

Пратеника на Аллах (С.А.С.) е сравнил вярващите, които си оказват братска взаимопомощ и подкрепа, с постройка, всяка част от която подсилва останалите. Всяка постройка е здрава и изпълнява своето предназначение само когато изграждащите я елементи са плътно споени. В противен случай стените се пропукват и постройката се разрушава. По същия начин и вярващият не е способен сам да изпълнява религиозните и светските си задължения без помощта и подкрепата на неговите братя-мюсюлмани. Ако е лишен от тяхното сътрудничество и поддръжка, той не ще може да върши праведните си дела.

III. Поуките от хадиса.

- 1) Чрез сравнението се пояснява съдържанието и се прави по-достъпно за разума.
- 2) Подбужда се към сътрудничество между вярващите.

IV. Въпроси.

- 1) Кой сподвижник е предал този хадис? Каква длъжност е изпълнявал?
- 2) Разясни общия смисъл на хадиса.
- 3) Какви са поуките от него?

8. Благите думи и приветливото лице

طِيبُ الْكَلَامِ وَطَلَاةُ الْوَجْهِ

عن أبي ذر رضي الله عنه قال : قال لي رسولُ الله ﷺ « لا تحقرنَّ منَ المعروفِ شيئاً ولو أن تلقى أخاك بوجهٍ طليقٍ ». رواه مسلم

От Абу Зар (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Не пренебрегвай нищо от добрите дела, дори само това – да срещнеш своя брат с приветливо лице.”* (предаден от Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

За него виж хадис 3.

II. Цялостно значение.

Този хадис ни посочва, че мюсюлманинът не трябва да подценява никое дело, което е одобрено от *Шариата*. При среща с хората човек трябва да е приветлив, радостен, усмихнат. Външното поведение изразява вътрешното състояние на човека, затова и при среща с братя той трябва да им засвидетелства радост и обич.

III. Поуки от хадиса.

1) Не бива да се пренебрегват добрите дела, дори

В най-обикновените постъпки.

2) Към хората трябва да се следва поведение на кроткост и радушие.

3) Подбужда се към укрепване на братските ислямски връзки.

IV. Въпроси.

1) Разтълкувай хадиса накратко.

2) Разясни поуките от него.

9. Избягване на положенията, които пораждаат съмнения

الْبُعْدُ عَنْ مَوَاطِنِ الرَّيْبَةِ

عن أبي محمد الحسن بن علي بن أبي طالب رضي الله عنهما سبط رسول
الله ﷺ وَرِيحَانَتِهِ قَالَ : حَفِظْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ «دَعْ مَا يَرِيْبُكَ إِلَى

رواه النسائي والترمذي

« ما لا يريْبُكَ »

От Абу Мухаммад ал-Хасан ибн Али ибн Аби Талиб (Р.А.) внук на Пратеника на Аллах (С.А.С.) който с любов го наричал “Ароматното цвете”, се предава следното: “Запомних от Пратеника на Аллах (С.А.С.) (думите му): “Остави онова, което поражда у теб

съмнения, и се насочи към онова, което не те кара да се съмняваш.” (разказан от ан-Нисаи и ат-Турмизи)

I. Разказвач на хадиса.

Той е ал-Хасан (Р.А.), син на Али ибн Аби Талиб от рода Бану Хашим на племето Курайш. Роден е в Медина. Бил изключително умен, смирен, добродетелен, един от най-красноречивите хора, словото му блестяло с логика и изразителност. Поел ръководството на Халифата, но се отказал. Починал през 49 г. по Хиджра.

II. Цялостно значение.

Мюсюлманинът трябва да гради делата си върху достоверно знание, да има поглед върху религията, за да не изпада в съмнения и отпук – да не извършва забранени постъпки. Настоящият хадис посочва, че е задължително да избягваме всичко, за което се съмняваме дали е разрешено и да се насочваме към онова, което не буди съмнения, и сърцето е уверено с него, и душата е спокойна. Пази се, мюсюлманино, да не изпаднеш в положение, което буди съмнения, а когато нещо е неясно за теб, питай и не бързай да пристъпваш към него, преди да си узнал какви са разрешените положения съгласно повелята на Пратеника, мир нему.

III. Поуките от хадиса.

1) Повелята за избягване на всичко, което поражда

* *“...проклятие”* – прогонване и отдалечаване от милосър-

съмнения и подозрения относно религиозни и светски въпроси, и насочване към видимо ясното и безспорното.

2) Забраната да се изпада в съмнения.

IV. Въпроси.

- 1) Спомени някои от качества на ал-Хасан ибн Али (Р.А.). Кога е починал?
- 2) Предай накратко съдържанието на хадиса.
- 3) Кои са най-важните поуки?

10. Ислямът воюва с рушетчийството

الإسلام يُحاربُ الرِّشوةَ

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : «لعن رسولُ الله ﷺ الرَّاشِيَّ
والمُرْتَشِيَّ»
رواه أحمد

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава следното:
“Пратеника на Аллах (С.А.С.) прокле* онзи, който дава
рушет и на онзи, който го взима.” (предаден от
Ахмад)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Цялостно значение.

Абу Хурайра (Р.А.) разказва, че Пророка на напътствието Мухаммад (С.А.С.) е призовал да бъде прогонван и пропъждан всеки рушетчия, т.е. такъв, който с престореност и лицемерие дава на някого подкуп и в замяна на това очаква от него да нахърни чрез измама чужди права. Пратеника на Аллах (С.А.С.) е проклетел и взимания рушет, тъй като той прави това по незаконен път и чрез измама поглъща чужд имот. Мюсюлманинът трябва да избягва положенията, които пораждат съмнения и подозрения, за да не го

сполети гневът на Аллах и Неговото наказание.

III. Поуки от хадиса.

1) Рушветчията и взимащият рушвет са прогонени извън милосърдието на Аллах.

2) Рушветчийството е забранено поради огромната му вреда за ислямското общество.

IV. Въпроси.

- 1) Що е рушветчийство?
- 2) Разтълкувай хадиса накратко.
- 3) Разясни поуките, които извлечаш от него.

11. Насочващият към добро е като извършителя на добро

الدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ

عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: «مَنْ دَعَا إِلَى هَدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئاً وَمَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئاً»

رواه مسلم

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Който призовава към правия път, ще има същата отплата като онези, които са тръгнали по него, без да бъдат оцетени с нищо в отплатата. А който призовава към заблудата, той ще носи същия грях като греховете на онези, които са го последвали, без да бъде намалено нищо от греховете им.”* (по Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Цялостно съдържание.

Вестителят на напътствието (Мухаммад) (С.А.С.) подбужда членовете на своята общност да вършат добро и да призовават към него. Онзи, който насочва други хора към правия път, ще получи велика награда от Преславния Аллах, без тя да отнеме от наградите на Неговите последователи. Онзи, който посочва доброто, ще получи същата награда като онзи, който го извършва. А когато някой подбужда към извършване на грях, колкото и малък да е той, или повелява да се извърши, или оказва съдействие в това, над него тегне същият грях, каквито са греховете на последвалите го хора, Какво да кажем тогава за тези, които се отклоняват от закона на Аллах, отсъждат чрез съчинени от тях закони и утвърждават разрушителни безбожни теории? Всички те са се отклонили от Книгата на Аллах и са изгубили правия път. Над тях тегне грехът за отклоненията, които увличат младежта да отстъпва от истината и от

правия път на Аллах.

III. Поуки от хадиса.

1) Да се насочва към доброто е заслуга, за която е отредена велика награда.

2) Наградата, която се дава на насочващия към доброто не намалява наградите на последвалите го.

3) Отправя се сериозна заплаха за онези, които призовават към нововъведение или заблуда и стават причина за отклонение на хората от истината.

IV. Въпроси.

1) Каква е наградата за призоваващия или насочващия към извършване на добро дело?

2) Разясни хадиса накратко.

3) Какви най-важни поуки се извличат от него?

12. Поощряване към усвояване на науката

التَّوْبَةُ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ

عن أبي الدرداء رضي الله عنه قال : سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقول :
 «مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَبْتَغِي فِيهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ وَإِنْ
 الْمَلَائِكَةُ لَتَضَعُ أَجْنَحَتَهَا لِطَالِبِ الْعِلْمِ رِضًا بِمَا صَنَعَ وَإِنَّ الْعَالِمَ لَيَسْتَغْفِرُ لَهُ
 مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ حَتَّى الْخَيْتَانُ فِي الْمَاءِ، وَفَضَلَ الْعَالِمُ
 عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِ الْقَمَرِ عَلَى سَائِرِ الْكَوَاكِبِ، وَإِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ
 وَإِنَّ الْأَنْبِيَاءَ لَمْ يُورَثُوا دِينَارًا وَلَا دِرْهَمًا، إِنَّمَا وَرَثُوا الْعِلْمَ فَمَنْ أَخَذَهُ أَخَذَ
 بِحِطِّهِ وَافِرٍ»

رواه أبو داود والترمذي

От Абу ад-Дарда (Р.А.) се предава следното: “Чух Пратеника на Алах (С.А.С.) да казва: “Когато някой върви по път в търсене на знание, Алах облекчава за него път към Рая. Ангелите спускат криле над усвояващия знанието с доволство от онова, което той прави. И онези, които са на небесата, и които са на земята, и дори рибите във водата молят за опрощение на учения. Превъзходството на учения над богослужещия е като това на луната над останалите звезди. Учениите са наследници на пророците. Пророците не оставят в на-

следство нито динари, нито дирхами, те оставят в наследство само знанието. Който го вземе, взима обилен дял.” (по Абу Дауд и ат-Турмизи)

I. Разказвач на хадиса.

Той е Уаймир ибн Зейд ибн Кайс ибн Умаййа (Р.А.) – сподвижник от племето Хазрадж. Бил е юрист богослов (факих), аскет, хафиз на Свещения Коран. Допринесъл много за победата в битката при Ухуд и взел участие във всички останали битки след нея. Бил кадия на аш-Шам и юрист-богослов на Палестина. Починал в Дамаск през 32 г. по Хиджра.

II. Цялостно значение.

Науката е една от най-здравите опори на ислямската цивилизация, която се утвърждава на основата на познанието в областите на живота. В този хадис изтъкнатият сподвижник (Р.А.) разяснява, че за онзи, който се стреми да усвоява знанието, посещава научни сбирки, занимава се с наука и я утвърждава, Аллах ще облекчи усвояването от него знание и пътя, по който върви. Аллах ще облекчи дейността му в изпълнение на наученото, когато чрез знанието е имал за цел да се доближава към Преславния Аллах. Науката е причина той да бъде насочван по правия път, да извлече полза и да получи наградата на Аллах. Когато нашата ислямска общност изпълнява задълженията си спрямо полезната наука, тя ще възвърне водещото си положение сред народите по света. Новото поколение младежмюсюлмани ще дочакат осъществяването на тази

надежда, ако Аллах пожелае.

III. Поуки от хагуса.

1) Да се усвоява знанието и да се поощрява стремежът към него.

2) Всички творения молят да се въздаде опрощение на усвояващия знанието.

3) Ученият, който работи съобразно своето знание, има предимство пред покланящия се.

4) Разликата между двамата в заслугите е както тази между ярката луна в Нощта на могъществото и бледите планети.

V. Въпроси.

1) Подробно разтълкувай хагуса.

2) Спомени три поуки от него.

13. Връщане на повереното

أَدَاءُ الْأَمَانَةِ

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : قال رسول الله ﷺ «أَدُّ الْأَمَانَةَ إِلَى مَنْ أَيْتَمَّنَكَ وَلَا تَخُنْ مَنْ خَانَكَ» .

رواه أبو داود والترمذي

От Абу Хурайра (Р.А.) се предават следните гуми на Пратеника на Аллах, мир нему: *“Връщай повереното на онзи, който ти го е поверил и не предавай онзи, който те е предал.”* (по Абу Дауд и ат-Турмизи)

I. Разказвач на хадиса.

Виж за него в хадис 5.

II. Цялостно значение.

В този хадис Пророка, мир нему, повелява да се връща повереното на неговия собственик независимо какво е то. Ислямът отдава огромно значение на честността, тя е едно от похвалните качества, с които трябва да се отличава всеки мюсюлманин. Когато един човек е честен, хората го уважават, околните му имат доверие и той заема високо положение, в своето семейство и сред роднините си. Учителят, който изпълнява честно задълженията си, заслужава благодарност и от Аллах, и от хората. Ученият, който изпълнява задълженията си, пази поверения му, имот, чуждата тайна или репутация, е честен, и той заслужава признателност и благодарност. А който отхвърля честността, не я признава и нехае за това, което му е поверено (имот, тайна, репутация), неговият дял в този живот е несполуката и презрението. Ако той е служител, го уволняват. Ако е търговец, хората се отдръпват и не му се доверяват в отношенията с него. Всеки мюсюлманин трябва да бъде честен и да съхранява поверения му чужд имот, като го пази от загубване и повреждане. Той трябва да пази и поверената му чужда тайна и

репутация, да се отнася към хората така, както би желал и те да се отнасят към него. Няма вяра онзи, на когото не може да се вярва.

III. Поуки от хадиса.

1) Загължително е повереното имуществво да се връща на собственика му.

2) Забранено е да се отвръща на изменниците с подобно на тяхното отношение – с измяна.

IV. Въпроси.

1) Какво място заема честният човек сред своите роднини и сред околните?

2) Кога един човек може да бъде смятан за честен? Какво получава онзи, който отхвърля честността?

3) Кои са поуките от хадиса?

14. Предимството на борбата по пътя на Аллах

فَضْلُ الْجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قال : قال رسول الله ﷺ :

«مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ»

متفق عليه

От Абу Муса ал-Ашари (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Който воюва, за да бъде словото на Аллах най-възвишено, той е по пътя на Аллах.”* (всепризнат хадис)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 7.

II. Цялостно значение.

Борбата по пътя на Аллах е едно от най-добрите дела, което обхваща всяко трудно дело, извършено за общ интерес и ощастливяване на обществото в търсене на удовлетворение от страна на Аллах. Който се бори по пътя на Аллах, за да се въздигне Словото на Аллах, той ще получи отплата и въздаяние от Него. Но ~~е възможно~~ някой да се сражава в търсене на

* Кораничните знамения са цитирани по превода на Цветан Теофанов, 1997 г.

придобивки или на известност, за да се разчуе, че е смел, или изразходва част от имота си, за да получи материални или морални облаги, или цели името му да се публикува във вестник, в списък на дарители. Това не се прави по пътя на Аллах, защото Преславният Аллах приема само онова дело, което е пречистено от опорочаване – от лицемерие и престиж и което е отправено единствено към Него, Преславния.

III. Поуки от хагуса.

1) Утвърждава се заслугата на борбата по пътя на Аллах и нейното значение.

2) Лицемерието унищожава делата.

3) Порицава се стремежът към земните облаги и сражаването, което не се води от послушание пред Аллах.

IV. Въпроси.

1) Каква е заслугата на борбата по пътя на Аллах?

2) Когато човек се сражава или изразходва част от своя имот, за да получи известност, смята ли се това за извършено по пътя на Аллах? Аргументирай своя отговор.

3) Спомени някои от идеите на хагуса.

15. Забрана на непослушанието пред родителите и лъжесвидетелството

تَحْرِيمُ الْعُقُوقِ وَشَهَادَةِ الزُّورِ

عن أبي بكرٍ رضي الله عنه قال : قال رسول الله ﷺ : «ألا أُنبئكمُ
بأكبر الكبائر؟ قلنا: بلى يا رسول الله، قال : الإِشْرَاكُ بِاللَّهِ وَعُقُوقُ
الْوَالِدَيْنِ وَكَانَ مَتَكْنِئاً فَجَلَسَ فَقَالَ : أَلَا وَقَوْلُ الزُّورِ، وَشَهَادَةُ الزُّورِ فَمَا
زَالٍ يَكْرُرُهَا حَتَّى قَلْنَا لَيْتَهُ سَكَتَ»
متفق عليه

От Абу Бакра (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал следното: *“Да ви известя ли за най-големите от големите грехове? Казахме: “Разбира се, о, Пратенико на Аллах!” Каза: “Съдружаването с Аллах и неподчинението пред родителите.” Беше се опрял и тогава седна и каза: “И лъжливите думи и лъжесвидетелството!” И не преставаше да повтаря това, докато [обзети от съчувствие към него] не казахме: “О, да бе замълчал!”* (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Името му е Нуфия ибн ал-Харис ибн Килда ас-Сакафи (Р.А.), изтъкнат сподвижник. Прозвището “Абу Бакра” му е дадено при завземането на град ат-Тауф, когато увиснал на въже, прокарано през макара и прехвърлено през крепостните стени. Разказвач е на

няколко хадиса и е участвал в няколко битки. Починал през 51 г. по Хиджра.

II. Цялостно значение.

Най-големите грехове са много, но най-противните от тях са съдружаването с Аллах – в делата, в служенето на Него, в имената или свойствата Му. Пророка (С.А.С.) започва с това, защото то е най-големият грях. После споменава неподчинението пред родителите. Това е огромен грях, за който Аллах е отпратил заплахата, че сурово ще бъде наказан. Мюсюлманинът трябва да е благочестив към родителите си. Те са полагали грижи за него с нежност още от малък и са го възпитавали. Аллах е повелил към родителите да се съблюдава благочестие и е забранил неподчинението пред тях.

﴿ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۖ إِنَّمَا يُبَلِّغُنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٣٣﴾ وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿٣٤﴾ ﴾

И повели твоят Господ да не служите другиму освен Нему, и към родителите – добрина! Ако единият от тях или и двамата достигнат старостта при теб, не им казвай: “Уф!” и не ги навиквай, а им казвай ласкави слова! И от мило-

сърдие спусни за тях крилото на смирението и кажи: “Господи мой, помилвай ги, както и те ме отгледаха от малък!”

[17:23-24]

Те са хората, най-достойни за послушание, подчинение и почит. Послушанието пред тях е задължително, докато не повелят да се извърши грях.

От възбранените постъпки е изричането на лъжа и умишлено отклоняване от истината при свидетелстване. Пратеника на Аллах (С.А.С.) насочил вниманието на сподвижниците си, като ги е известил за лъжесвидетелството. Изричането на лъжа и лъжесвидетелството са лесни за произнасяне и хората ги пренебрегват. Мотивите за извършването на този грях са много вражда, омраза и т.н. Пратеника на Аллах (С.А.С.) повтарял думите, докато сподвижниците му пожелали да замълчи от съчувствие към него и от ненавист към онова, което го е разтревожило. Онзи, когото Аллах е почел, като го е приобщиц към Исляма, трябва да се пази от извършване на големите грехове и да не се изложи на гнева на Аллах и на Неговото мъчение.

III. Поуки от хагуса.

1) Пророка (С.А.С.) е насочвал и съветвал своите сподвижници.

2) Забранено е съдружаването с Аллах и неподчинението пред родителите.

3) Забранено е изричането на лъжливи думи и лъжесвидетелстването.

4) Сподвижниците съчувствали на Пророка и ненавиждали онова, което го тревожи.

IV. Въпроси.

1) Какво се има предвид под “най-големите от големите грехове”? Спомени някои от тях.

2) Разтълкувай хадиса накратко.

3) Разясни поуките и предписанията, които се съдържат в него.

16. Забрана на мошеничеството

تَحْرِيمُ الْغَشِّ

عن أبي هريرة رضي الله عنه : «أن رسول الله ﷺ مر في السوق على صُبْرَةٍ طعامٍ فأدخل يده فيها فنالت أصابعه بللاً فقال: ما هذا يا صاحبَ الطعام؟ قال: يا رسول الله أصابته السماء، قال: أفلا جعلته فوقَ الطعام حتى يراه الناسُ، وقال من غَشَّنَا فليس مِنَّا» .
رواه مسلم والترمذي

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че “Пратеника на Аллах (С.А.С.) мина през пазара покрай струпана храна, попи я и пръстите му усетиха влага. Тогава каза: “Какво е това, собственико на храната?” Той отговори: “О, Пратенико на Аллах, порази я дъжд.” Каза: “А защо не я остави [влагата] отгоре на храната, за да я виждат хората?” И каза: “Който ни маме, не е от нас.” (разказан от Муслим и ат-Турмизи)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Цялостно значение.

В този хадис Пророка (С.А.С.) ни посочва към какво трябва да се придържат хората в търговските

им сделки и взаимоотношения – да избягват измамата и мошеничеството един спрямо друг, което ги изпълва с гняв, омраза и злоба, и прекъсва връзките на ислямското братство. Това е нежелателно за Исляма. Той поощрява търговците да обявяват недостатъците на стоката си и да показват скритите им качества, които могат да променят намерението на купувача. В противен случай търговецът е мошеник и измамник, който се излага на гнева на Аллах и на Неговото мъчение.

III. Поуки от хадиса.

1) Търговецът е длъжен да обявява недостатъците на стоката си и да показва скритите ѝ качества.

2) Забранява се мошеничеството в търговските взаимоотношения и се отправя сурова заплаха към онзи, който прави това.

3) Мюсюлманите трябва взаимно да се съветват.

IV. Въпроси.

1) Какво е мошеничеството, споменато в хадиса?

2) Разясни някои вреди, които произтичат от мошеничеството.

3) Какъв е смисълът на този хадис?

17. Клеветничеството

النَّمِيَّة

عن ابن مسعود رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ قال : «ألا هل أنبئكم ما العِصَّةُ؟ هي النَّمِيَّةُ، القَالَةُ بين الناس»

رواه مسلم

От Ибн Масуд (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Да ви известя ли какво е разединението? Това е клеветата, разпространявана сред хората.”* (разказан от Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Той е Абу Абдуррахман Абдуллах ибн Масуд (Р.А.), един от първите приели Исляма, знатен сподвижник, юрист богослов, четец на Корана, запомнил от Пратеника на Аллах (С.А.С.) седемдесет сури. Починал е в Медина на 60 годишна възраст през 32 г. по Хиджра.

II. Цялостно значение.

Ислямът е религия, която призовава към обединение, взаимна любов и сътрудничество и предупреждава за опасността от злобата и конфликтите. Клеветата е сред най-големите рушители на обществените

устои, тя прекъсва дружеските връзки, буди гняв и поражда враждебност. Клеветникът и лъжецът покваряват за час толкова, колкото магьосник не е способен да поквари и за цяла година. Така че, ученико, ти трябва да възприемаш само онова от чутото, което е потвърдено, и да не се вслушваш в предположения. Всевишният Аллах е казал:

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اِنْ جَاءَكُمْ فٰسِقٌ بِنَبَاٍ فَتَبَيَّنُوْا
 اَنْ تُصِيْبُوْا قَوْمًا بِجَهٰلَةٍ فَتُصْبِحُوْا عَلٰى مَا فَعَلْتُمْ نٰدِيْنَ ﴿٦﴾

О, вярващи, ако нечестивец ви донесе вест, прочете я, за да не засегнете някои хора поради неведение, та за онова, което сте извършили, да съжалявате!

[49:6]

Нужна е предпазливост спрямо клеветника, той е безнравствен, лишен от благородство човек, който умишлено наранява хората и се радва на бедите им. Аллах да ни опази от това зло!

III. Поуки от хадиса.

- 1) Забранено е хулителството и клеветата.
- 2) Те са едни от най-големите грехове.

IV. Въпроси.

- 1) Що е клеветничество? Спомени някои вреди,

които произтичат от него.

- 2) Разтълкувай хадиса накратко.
- 3) Какви поуки извлечаш от него?

18. Точност при меренето и претеглянето

إِيْفَاءُ الْكَيْلِ وَالْوَزْنِ

عن عبدِ الله بنِ عَبَّاسٍ رضيَ اللهُ عنهُمَا أَنَّ رَسولَ اللهِ ﷺ قالَ لِأهلِ الكَيْلِ والمِيزانِ: «إِنَّكُمْ قَدْ وُلِّيتُمْ أَمْرَيْنِ، هَلَكْتَ فِيهِمَا الأُمَّمُ السَّالِفَةُ قَبْلَكُمْ»
أخرجه الترمذي

От Абдуллах ибн Аббас (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал на онези, които се занимават с мерене и претегляне: *“Вие сте натоварени с две дела, заради които бяха погубени предходните ви народи.”* (изведен от ат-Турмизи)

I. Разказвач на хадиса.

Абдуллах ибн Аббас ибн Абдулмутталиб ибн Хашим (Р.А.) е от племето Курайш. Той е един от най-учените мъже на ислямската общност, юрист-богослов (факих). Принадлежи към знатните сподвижници и онези, които са предали най-много хадиси. Починал в ат-Тауф през 68 г. по Хиджра на 72 годишна възраст.

II. Цялостно значение.

Учението и високите принципи на Исляма пове-

ляват да се съблюдава точност в меренето и претеглянето, честност в търговските взаимоотношения. На всеки да се отпава онова, което е негово право. Забраняват се измамите при меренето и претеглянето. Всевишният Аллах е казал:

أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا

تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطِ أَسْمَقِيمٍ ﴿١٨٢﴾
وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

И изпълвайте мярката, и не бъдете от оцетяващите! И претегляйте с точни везни! И не смалявайте от нещата на хората, и не сейте развала по земята, рушейки!

[26:181-183]

Преславният Аллах ти е отредил, мюсюлманино, да бъдеш арбитър в тези две дела меренето и претеглянето, затова бъди справедлив и точен в тях. Когато мериш или претегляш за друг човек, не оцетявай правата му и бъди добродетелен във взаимоотношенията си, за да получиш благослов в земния и въздаяние в отвъдния живот. Който намали теглото при мерене и претегляне, той се излага на гнева на Аллах и на Неговото наказание, както е постъпил с предходните народи. Те взимали от хората пълното количество, а когато им давали, намалявали от теглото.

III. Поуки от хадиса.

1) Поощрява се точността при мерене и претегляне и честността в търговските взаимоотношения.

2) Забранява се мошеничеството при продажба и покупка.

3) Отпраща се заплахата, че ще бъде погубен онзи, който оцетява в мярката и тегликата.

IV. Въпроси.

1) Какво повелява Ислямът по този въпрос и какво забранява?

2) Разтълкувай хадиса накратко.

3) Разясни поуките от него.

19. Забрана на взаимната ненавист и завист

تَحْرِيمُ التَّبَاغُضِ وَالتَّحَاسُدِ

عن أنس رضي الله عنه أن النبي ﷺ قال : « لا تبَاغِضُوا، ولا تحاسدوا، ولا تدابروا، ولا تقاطعوا، وكونوا عِبَادَ اللَّهِ إخوانًا، ولا يحِلُّ لمسلم أن يهجرَ أخاه فوقَ ثلاثٍ . »

متفق عليه

От Анас (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Не допускате взаимна ненавист, нито си завиждайте, нито враждувайте, нито скъсвайте отношенията си! Бъдете братя, раби на Аллах! И не е разрешено на мюсюлманин да изоставя [разсърден] своя брат повече от три дни”* (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 2.

II. Цялостно значение.

В този хадис Пророка (С.А.С.) посочва, че трябва да бъдем братя, да ни обвързва взаимна обич, да сме обединени и побратимени, да поддържаме помежду си добри ислямски взаимоотношения, които ни насочват към благородните нрави и ни отдалечават от лошите. Отношения, които премахват от сърцата ни омразата и ненавистта и създават помежду ни честни ислямски връзки. Посочва се също, че братските ислямски връзки са по-силни от родствените и кръвните връзки, защото се основават на вярата в Аллах. Затова и не се позволява мюсюлманин да напуска своя брат или да се отстранява от него за повече от три дни, освен ако това е по религиозни причини когато изоставеният е нарушил религиозните норми, с надеждата, че ще се покае.

III. Поуки от хадиса.

1) Забранява се взаимната ненавист, завист, вражда и прекъсване на отношенията.

2) Забранява се на мюсюлманин да се причиняват огорчения под каквато и да е форма.

3) Забранява се мюсюлманин да изоставя своя брат за повече от три дни.

4) Последното не се смята за проявление на ислямските нрави.

IV. Въпрос.

Какви предписания се дават в хадиса и какви черти на ислямското възпитание се споменават в него?

20. Отговорност на всеки човек за онова, което Аллах му е поверил

مَسْئُولِيَّةُ كُلِّ فَرْدٍ عَمَّا اسْتَرْعَاهُ اللَّهُ

عن ابن عمر رضي الله عنهما قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول: «كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ: الإِمَامُ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ»

متفق عليه

От Ибн Омар (P.A.) се предава следното: “Чух Пратеника на Аллах (C.A.C.) да казва: “Всички сте пастири и всички сте отговорни за стадото си – водителят [има́м] е пастир, отговорен за стадото си и жената е пастирка в дома на съпруга си и е отговорна за стадото си, и слугата е пастир, който се грижи за имота на господаря си и е отговорен за стадото си. Всеки от вас е пастир, отговорен за стадото си.” (всепризнат хадис)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 6.

II. Цялостно значение.

Този хадис посочва, че всеки човек е отговорен за онова, за което Аллах му е отредил да се грижи, и е длъжен да пази целостта на онова, което му е поверено, и да е справедлив. Всеки от споменатите в хадиса трябва да следи за интересите на онези, за които отговаря, да се стреми да ги насочва и да ги запознава с религиозните и светските им задължения. Аллах вижда всичко и нека никои не се излага на Неговия гняв и наказание.

III. Поуки от хадиса.

1) Поощряват се отговорните за делата да бъдат внимателни към своите подопечни и да ги съветват.

2) Отправя се сурова заплаха към онези, които отговарят за делата на мюсюлманите, да не ги пренебрегват и да не проявяват нехайство към тях.

3) Призовават се отговарящите да проявяват справедливост към подопечните им.

IV. Въпроси.

1) Разтълкувай хадиса накратко и разясни какво се има предвид под “настир” в хадиса.

2) Спомени най-важните поуки от хадиса.

21. Култура при облекчаването по нужда

آدَابُ قَضَاءِ الْحَاجَةِ

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا دَخَلَ الْخَلَاءَ قَالَ :
«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ» .

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ

وَعَنْ عَائِشَةَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا - أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا خَرَجَ مِنَ الْخَلَاءِ
قَالَ : «غُفْرَانَكَ» .

حَدِيثٌ صَحِيحٌ «رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَغَيْرُهُ»

От Анас (Р.А.) се предава следното: “Когато влизаше на мястото за изхождане, Пророка (С.А.С.) казваше: “О, Аллах, моля те да ме опазии от скверността (сатаните) и скверните дела!” (разказан от ал-Бухари и Муслим)

От Аиша (Р.А.) се предава, че “когато излизаше от мястото за изхождане, Пророка (С.А.С.) казваше: “Моля за опрощение от Теб?” (достоверен хадис, разказан от Абу Дауд и други)

I. Разказвачи на хадиса.

1. За Анас виж хадис 2.
2. Аиша (Р.А.) е дъщеря на Абу Бакр всеправдивия (Р.А.) и съпруга на Пророка, мир нему. Била е знаеща богословка, разказала е много хадиси.

II. Указания.

1) За предпочитане е при влизане на мястото за изхождане да се изричат думите: *“Аллахумма инни аузу бика мина-л-хубси уа-л-хабаис”* (“О, Аллах моля те да ме опазиш от скверността и скверните дела!”).

2) За предпочитане е при влизане в банята да се пристъпва първо с левия крак, а при излизане с десния.

3) За предпочитане е при излизане от мястото за изхождане да се казва: *“Гуфранак”* (“[Моля за] опрощение от Теб!”).

4) Придържането към споменатите думи предпазва мюсюлманина от сатаните.

5) Забранява се да се споменава Всевишният Аллах в банята.

III. Въпроси.

1) С кой крак се влиза в банята и с кой се излиза от нея?

2) Какво се изрича при излизане от банята?

3) Каква е ползата от споменаването на Аллах?

22. Стълбовете на Исляма

أَرْكَانُ الْإِسْلَامِ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا - قَالَ : سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ : «بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ : شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ ، وَحِجِّ الْبَيْتِ وَصَوْمِ رَمَضَانَ» .

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ

От Абдуллах ибн Умар (Р.А.) се предава следното: “Чух Пратеника на Алах (С.А.С.) да казва: “Ислямът се гради върху пет [стълба]: свидетелството, че няма друг бог освен Алах и че Мухаммад е Пратеника на Алах; обслужването на молитвите; даването на милостията зекят; поклонението хадж при Дома (Кааба); и говеенето през [месец] Рамадан.” (по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

За Омар ибн ал-Хаттаб виж хадис 1.

II. Указания.

1) Свидетелството, че няма друг бог освен Алах и че Мухаммад е Пратеника на Алах, е основата на Исляма.

2) Молитвата е един от най-важните стълбове на Исляма.

3) За молитвата има определено време и е недопустимо тя да бъде отлагана за друго време без оправдателна причина.

4) Молитвата е причина за щастието на човека в земния и отвъдния живот.

5) Загължително е да се заделят средства за милостинята зекят при наличие на съответните изисквания.

6) Говеенето е загължително за пълнолетния мюсюлманин, в останалите случаи е по желание.

7) Поклонението хадж е загължително за онзи, който отговаря на изискванията за това.

III. Въпроси.

1) Абдулах ибн Омар (Р.А.) е казал: “Чух Пратеника на Аллах...” (изречи хадиса докрай).

2) Какво е предписано при отлагане на молитвата извън определеното за нея време?

3) Какво е предписано за говеенето относно ненавършилите зрелост?

23. Грижата на Исляма за джамиите

عناية الإسلام بالمساجد

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَجُلًا أَسْوَدَ - أَوْ امْرَأَةً سَوْدَاءَ - كَانَ يَقُمُ الْمَسْجِدَ فَمَاتَ، فَسَأَلَ النَّبِيُّ ﷺ فَقَالُوا : مَاتَ . فَقَالَ : «أَفَلَا كُنْتُمْ أَذْنَتُمُونِي بِهِ، دُلُّونِي عَلَى قَبْرِهِ - أَوْ قَالَ قَبْرِهَا - فَأَتَى قَبْرَهُ فَصَلَّى عَلَيْهِ»
 رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че “един черен мъж – или черна жена – беше чистач на джамията и почина. Пророка (С.А.С.) попита за него и му казаха: “Той почина.” Каза: “Защо не ми съобщихте? Посочете ми гроба му [или гроба ѝ]!” Той отиде на гроба и му отдаде благослов.” (по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Указания.

1) Ислямът се грижи за поддържането на чистота в джамиите.

2) Грижата на Пратеника (С.А.С.) за този мъж е доказателство за стремежа на Исляма към чистота в джамиите и за загрижеността към клетниците.

3) Поддържането на домовете на Аллах и

участието в тяхното почистване е задължително.

4) По пода на джамиите не бива да се хвърлят бокалуци.

5) Част от поддържането на джамиите е подреждането ъ, както и подреждането на свещените книги и постелките, и затварянето на вратата.

6) Да се избягва граскането по стените на джамията, както отвътре, така и отвън.

III. Въпроси.

1) Обозначи със знак (✓) правилните изрази, а със (X) неправилните:

а) недопустимо е да се участва в почистването на джамиите. ()

б) проява на грижа за джамиите е писането по стените им отвън и отвътре. ()

в) грижата на Пратеника (С.А.С.) за онзи човек сочи, че Ислямът се стреми джамиите да бъдат чисти. ()

24. Просенето според Исляма

المَسْأَلَةُ فِي الإِسْلَامِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : «مَنْ سَأَلَ النَّاسَ تَكْثُرًا فَإِنَّمَا يَسْأَلُ جَمْرًا فَلَيْسَتْ قِلَّ أَوْ لَيْسَتْ كَثْرًا»

رَوَاهُ مُسْلِمٌ

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Който проси от хората за [собствено] обогатяване, независимо дали прави това много или малко, той проси само [горящи] въглени.”* (по Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Указания.

- 1) Забранява се просенето без нужда.
- 2) Независимо дали се проси много или малко, ако е без нужда, грехът е равностоен.
- 3) Трябва да се знае, че богатството не се съдържа в многото имот, а в богатството на гушата.
- 4) Отправя се сурова заплаха към хората, които просят, за да увеличат своя имот.
- 5) Човекът, който проси без нужда, е безсрамен.
- 6) Едно от качества на истинския мюсюлманин

е скромността.

III. Въпроси.

- 1) “Който проси от хората...” – допълни хадиса.
- 2) Спомени три от указанията, които се съдържат в хадиса.
- 3) Какъв е заветът, който Пророкът (С.А.С.) е оставил на просяците в този хадис?

25. Правата на съседите

حَقُّ الْجَارِ عَلَى الْجَارِ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ : مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُوْذِ جَارَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَسْكُتْ»
 رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ وَمُسْلِمٌ

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава следното: “Пратеника на Аллах (С.А.С.) каза: “Който вярва в Аллах и в Сетния ден, нека не огорчава съседа си! Който вярва в Аллах и в Сетния ден, нека почита госта си! Който вярва в Аллах и в Сетния ден, нека изрича добро или да мълчи!” (по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Указания.

1) Ислямът насърчава към дела, които поощряват хората да се обичат и да си помагат.

2) Взаимопомощта между съседите подсилва връзките им.

3) Проява на добро отношение към съседа е да не се обиждат децата му с думи и действия.

4) Огорчение за съседа е да се граска по стените му и да се отправят подигравки към колата му.

5) Голям грях е да се наднича в дома на съседа, било то от покрива, през процеп на вратата или от стените.

6) Хвърлянето на боклуци или камъни пред жилищата на съседите или в тях, поражда омраза.

7) Говоренето на висок глас и вдигането на шум гразни съседите.

8) Задължително е да се оказва почит на гостите.

9) Едно от проявленията на пълноценната вяра е да се говори малко.

III. Въпроси.

1) Спомени три форми на добро поведение към съседите.

2) Какво подсилва добросъседските отношения?

3) *“Който вярва...”* (довърши хадиса докрай)

26. Предупреждение за гнева

التَّحْذِيرُ مِنَ الْغَضَبِ

عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رجلاً قال للنبي ﷺ: أوصني، قال: « لا تَغْضَبْ » فردد مراراً، قال: « لا تَغْضَبْ ». (رواه البخاري ومسلم)

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че един мъж казал на Пратеника, мир нему: *“Посъветвай ме!”* А той му казал: *“Не се гневи!”* и повторил няколко пъти като казал: *“Не се гневи!”* (Разказан по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Указания.

- 1) Ислямът забранява гнева, защото последствията му носят вреда.
- 2) Предупреждава се за опасността от гнева, защото той е от сатаната.
- 3) Мюсюлманинът не гневи другите, без да има право.
- 4) Кротостта и въздържаността са похвални качества.
- 5) Който се гневи много, се разкайва много.

III. Въпроси.

- 1) Защо Ислямът забранява гнева?

2) Спомени три указания, които се съдържат в хадиса.

27. Забрана на неподчинението пред дватама родители

تَحْرِيمُ عُقُوقِ الْوَالِدَيْنِ

عن عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما قال: قال رسول الله ﷺ: «مَنْ كَبَّأَتْ شَتَمَ الرَّجُلِ وَالِدَيْهِ. قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَهَلْ يَشْتَمُ الرَّجُلُ وَالِدَيْهِ؟ قَالَ: نَعَمْ، يَسُبُّ أَبَا الرَّجُلِ فَيَسِبُّ أَبَاهُ وَيَسُبُّ أُمَّهُ فَيَسِبُّ أُمَّهُ.»
(رواه البخاري ومسلم)

От Абдуллах ибн Амр ибн ал-Ас (Р.А.) се предава, че Пратеника на Алах (С.А.С.) е казал: “От големите грехове е човек да ругае родителите си.” Казаха: “О, Пратенико на Алах, но нима човек може да ругае родителите си?” Каза: “Да, някой напсува нечий баща и той напсува неговия баща, и напсува майка му и той напсува неговата майка.” (Разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Абдуллах ибн Амр ибн ал-Ас (Р.А.) е от племето Курайш, един от първите, които приели Исляма. Разказал много хадиси. Починал около 65 г. по Хиджра.

II. Указания.

- 1) Забранено е псуването, ругането и

проклинането.

2) Псуването и проклинането се смята за изпадане в грях.

3) Не бива да се отговаря на ругатнята с ругатня, защото това лишава мюсюлманина от наградата му.

4) Трябва да се знае, че родителите биват обиждани и с думи, и с дела.

5) Който ругае хората, ругатнята се отнася за него.

6) Когато някой предизвика ругатня спрямо родителите, това също се смята за обида по техен адрес.

III. Въпроси.

1) *“От големите грехове е...”* (довърши хадиса докрай).

2) Какво знаеш за сподвижника Абдулах ибн Амр?

3) Какво предписание се дава относно ругателството и проклинането?

4) Спомени три от указанията дадени в хадиса.

28. Мюсюлманинът трябва да оставя онова, което не го засяга

تَرَكَ الْمُسْلِمَ مَا لَا يَعْنِيهِ

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : قال رسولُ الله ﷺ : « مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرَكَهُ مَا لَا يَعْنِيهِ » حديثٌ صحيحٌ .

(رواه الترمذِيُّ وغيره)

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Доброто ислямско поведение изисква човек да оставя онова, което не го засяга.”* (разказан от ат-Турмизи и други)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5 .

II. Указания.

1) Ислямът поощрява мюсюлманите да не се намесват в дела, които не се отнасят до самите тях.

2) Когато мюсюлманин оставя думите или делата, които не го засягат, това е проява на пълноценно ислямско възпитание.

3) Насочването към добротворството е едно от делата, които засягат мюсюлманите.

4) Да се посочва доброто е едно от задълженията на мюсюлманите.

III. Въпроси.

- 1) Какво е предписанието относно подслушването на хората без тяхно знание?
- 2) Спомени три от указанията дадени в хадиса.
- 3) “Доброто ислямско поведение...” (довърши хадиса)

29. Култура на общуването

مِن آدَابِ الْحَدِيثِ

عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ قال: « مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ »
(رواه البخاري ومسلم)

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: “Който вярва в Аллах и в Сетния ден, нека изрича добро или да мълчи...” (виж останалата част от хадис 25, по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Указания.

- 1) Проява на уважение към другите хора е да се разговаря с тях нестеливо.
- 2) Разговорът за добри дела не се ограничава от предходното указание.

3) Мълчанието е за предпочитане пред безполезния разговор.

4) Пестеливият разговор е част от вярата.

III. Въпроси.

1) “Който вярва в Аллах и...” (дovърши хадиса).

2) Кога е по-добре да се мълчи, отколкото да се говори?

3) Спомени три изисквания относно културата на събеседване.

30. Чистотата е ислямско качество

النَّظَافَةُ مِنَ الْإِسْلَامِ

عن عبد الله بن مسعود رضي الله عنه قال : قال النبي ﷺ : « لا يدخل الجنة من كان في قلبه مثقال ذرة من كبر » فقال رجل للنبي ﷺ : إن الرجل يحب أن يكون ثوبه حسنا وتعلمه حسنة قال : « إن الله جميل يحب الجمال ، الكبر بطر الحق وغمط الناس » .

(رواه مسلم)

От Абдуллах ибн Масуд (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.), е казал: “Не ще влезе в Рая онзи, в чието сърце има дори прашичка гордост.”

Товага един мъж каза на Пророка (С.А.С.): “Мъжът обича грехите му да са хубави и обувките му да са хубави.” Той отговори: “Аллах е красив и обича красотата. Гордост означава надменност пред истината и пренебрегване на хората.” (разказан от Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 17.

II. Указания.

1) Забранява се високомерието и презрението към хората.

2) Чистотата обхваща всичко, което човек облича и обувва.

3) Трябва да се съблюдава чистота в жилището, училището и на улицата.

4) Не е красиво да се граска по чина или по стените.

5) Препоръчва се най-малко веднъж в седмицата човек да се къпе.

III. Въпроси.

1) Какво знаеш за сподвижника Абдуллах ибн Мас-уд?

2) Спомени три ислямски указания относно чистотата.

3) Ограничава ли се чистотата единствено в облеклото и обувките?

31. Многого пътища на добротворството в Исляма

كثرة طرق الخير في الإسلام

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: «كُلُّ سَلَامَى مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ كُلَّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ تُعَدَّلُ بَيْنَ اثْنَيْنِ صَدَقَةٌ وَتُعِينُ الرَّجُلَ فِي دَابَّتِهِ فَتَحْمِلُهُ عَلَيْهَا أَوْ تَرْفَعُ لَهُ عَلَيْهَا مَتَاعَهُ صَدَقَةٌ وَالْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ وَبِكُلِّ خُطْوَةٍ تَمْشِيهَا إِلَى الصَّلَاةِ صَدَقَةٌ، وَتُحِيطُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ.»

(رواه البخاري ومسلم)

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: “Всяка съставна част от човеикото тяло е длъжна да дава по една милостиня всеки ден, в който слънцето е изгряло. Милостиня е да отсъдиш между двама. Милостиня е да помогнеш на човек да натовари доубчето си или да вдигне на него багажа си. Милостиня е добрата дума. Милостиня е всяка твоя стъпка към молитвата [в джамията]. Милостиня е и отстраняването на боклука от пътя.” (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Указания.

1) Проява на милостта на Аллах спрямо Неговите раби е, където е сторил извършването на благодеянията лесно и достъпно.

2) Задължителна е признателността към Всевишния Аллах за благогатта, вложена в телесните органи и сетивата, както и за останалите Му благодеяния.

3) Помощта, която се оказва на другите хора в добрите дела е проява на признателност към Всевишния Аллах.

4) Задължително е помирението между братята – мюсюлмани.

5) Беседването с добри думи е похвално качество.

6) Отиването в джамия е причина да се придобият благодеяния и да се изличат лошите деяния.

7) Подбужда се към премахване на онова, което притеснява хората в училище и на улицата.

8) Да не се хвърлят отпадъци на улицата. Това противоречи на ислямските предписания.

9) Слагане на отпадъците на съответното място е проява на ислямска култура.

III. Въпроси.

1) Какво се предписва за помиряване на братята – мюсюлмани и колегите?

2) Кои пътища на добротворството се споменават в хадиса?

32. Предупреждение относено огъня

الْحَذَرُ مِنَ النَّارِ

عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قال: احْتَرَقَ بَيْتٌ
بِالْمَدِينَةِ عَلَى أَهْلِهِ مِنَ اللَّيْلِ ، فَلَمَّا حَدَّثَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِشَأْنِهِمْ ، قَالَ :
« إِنَّ هَذِهِ النَّارَ عَدُوٌّ لَكُمْ فِإِذَا نَمْتُمْ فَأَطْفِئُوهَا . »
(رواه البخاريّ ومسلم)

От Абу Муса ал-Ашари (Р.А.) се предава следното:
“В Медина през нощта изгоря един дом, в който се намираха обитателите му. Когато Пратеника на Аллах (С.А.С.) встъпи в беседа за тях, каза: “Този огън е ваш враг. Щом лягате да спите, гасете го!” (разказан по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 7.

II. Указания.

- 1) Предупреждава се да не се играе с огън.
- 2) Игра с кибрит и палене на клечки от него може да причини пожар.
- 3) Да не се употребява газова печка без знанието на възрастните.
- 4) Огънят да се гаси след употреба.

5) Вратата на стаята да не се заключва, ако в нея има огън или запалена печка.

6) Настоява се в жилището, училището или колата да се слага пожарогасител.

III. Въпроси.

1) “В Медина през нощта изгоря един дом...” (довърши хадиса)

2) Какво знаеш за сподвижника Абу Муса ал-Ашари?

3) Спомени три от ислямските указания за предпазване от огъня.

33. Забрана да се измъчват животните

النَّهْيُ عَنْ تَعْذِيبِ الْحَيَوَانَ

عن عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ :
 «عُذِّبَتْ امْرَأَةٌ فِي هَرَّةٍ حَبَسَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ. لَا هِيَ
 أَطْعَمَتْهَا وَسَقَتْهَا إِذْ هِيَ حَبَسَتْهَا وَلَا هِيَ تَرَكْتَهَا تَأْكُلُ مِنْ خَشَاشِ الْأَرْضِ» .
 (رواه البخاري ومسلم)

От Абдуллах ибн Омар (Р.А.) се предава, че Пратеника на Алах (С.А.С.) е казал: “Една жена бе

подложена на мъчения заради котка, която тя бе затворила, докато котката умря. Заради нея влезе в Огъня. Не я нахрани и не я напои, когато я затвори, и не я остави да се храни от остатъците по земята.” (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 1.

II. Указания.

1) Предупреждава се да не бъдат изтезавани животните и птиците от всички породи и видове – декоративни птици, гълъби, зайци, кокошки, патици, кучета, котки и т.н.

2) Забранява се те да се затварят и да се лишават от храна.

3) От боязън да не изпадат в грях, децата не бива да настояват пред родителите си да им купуват неща, особено когато те са материално затруднени.

4) Милосърдието към животните и птиците може да стане причина за влизане в Рая. В един хадис се споменава, че един мъж бил опростен от Аллах, защото е напоил жадно куче.

III. Въпроси.

1) Какво знаеш за изтъкнатия сподвижник Абдулах ибн Омар ибн ал-Хаттаб?

2) Спомени три от съдържащите се в хадиса указания.

3) *“Една жена бе подложена на мъчения...”* (продължи хадиса докрай)

34. Културата на храненето

مِنْ آدَابِ الْأَكْلِ

عن عُمرَ بنِ أبي سَلَمَةَ قال: كُنْتُ فِي حَجْرِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ. وَكَانَتْ يَدِي تَطِيشُ فِي الصَّحْفَةِ. فَقَالَ لِي: « يَا غُلَامُ سَمِّ اللَّهَ وَكُلْ بِيَمِينِكَ وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ.»

(رواه البخاري ومسلم)

От Омар ибн Аби Салама (Р.А.) се предава следното: *“Бях в скута на Пратеника на Аллах (С.А.С.). Ръката ми ровеше из блюдото. Той ми каза: “Момче, спомени името на Аллах, храни се с дясната си ръка и яж поред!”* (разказан по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Той е Омар ибн Аби Салама. Възпитаван е в дома на Пророка, мир нему. Роден е през втората година след Хиджра. Али ибн Аби Талиб го назначил за управител на Бахрейн. Починал в Медина през 83 г. по Хиджра.

II. Указания.

1) Споменаването на израза: *“Бисмилляхир-рахманиррахим”* (“В името на Аллах, всемилостивия, милосърдния!”) преди началото на всяко хранене е регламентирано в шариата.

2) Ако забравиш да изречеш в началото на храненето “В името на Аллах!”, изричаш: “*Бисмилляхи аууалихи уа ахирихи*” (“В името на Аллах и в началото, и в края!”)

3) Когато се храниш, храни се с дясната ръка, и когато пиеш, също пий с дясната ръка.

4) След като се приключи с храненето и пиенето, се изрича: “*Ал-хамду лиллахи*”(“Слава на Аллах!”)

5) Когато седнеш да се храниш, яж от онова, което е най-близо до теб.

III. Въпроси.

1) Какво е казал Пророка (С.А.С.) на Омар ибн Аби Салама?

2) а) Какво изрича мюсюлманинът преди започване на храненето?

б) Какво изрича мюсюлманинът след завършване на храненето?

в) Какво изрича мюсюлманинът, когато преди хранене е забравил да изрече “*Бисмилляхиррахманир-рахим*”?

3) Спомени две изисквания, засягащи културата на хранене.

35. Обноси при кихане

مِنْ آدَابِ الْعَطَّاسِ

عن أبي هريرة رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال : « إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ ، وَلْيَقُلْ لَهُ أَخُوهُ أَوْ صَاحِبُهُ « يَرْحَمُكَ اللَّهُ » فَإِذَا قَالَ لَهُ يَرْحَمُكَ اللَّهُ فَلْيَقُلْ يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَيُصَلِّحُ بِالْكُمِّ » .

(رواه البخاري)

От Абу Хурајра (Р.А.) се предава, че Пророка (С.А.С.) е казал: “Когато някой от вас кихне, нека каже: “Ал-хамду лиллах” (“Слава на Аллах!”), а този, който е до него да му каже: “Йархамука-л-лах” (“Аллах да се смиле над теб!”) Когато му каже: “Йархамука-л-лах”, той да му каже: “Йахдикуму-л-лах уа йуслиху баалакум” (“Аллах да ви напъти и да поправи разума ви!”). (разказан по ал-Бухари)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Указания.

1) По възможност при кихане да не се вдига силен шум.

2) Върху устата при кихане да се поставя дланта или кърпа.

3) Кихащият да изрича *“Ал-хамду лиллах”*

4) Да се казва *“Йархамука-л-лах”* на онзи, който е кихнал и е прославил Аллах.

5) Да се отговаря *“Йахдикуму-л-лах уа йуслиху баалакум”* на онзи, който е изрекъл *“Йархамука-л-лах”*

б) Зовът, отправен по адрес на кихащия, спомага за разпространението на обичта и съгласието сред мюсюлманите.

III. Въпроси.

1) Попълни липсващите места: Когато мюсюлманинът кихне, той казва: “...” Когато се каже: *“Йархамука-л-лах”*, той казва: “...”

2) Отбележи верните указания:

а) когато мюсюлманин кихне, той снишава гласа си и поставя на устата си ръка или кърпа.

б) когато мюсюлманин кихне, той не поставя нищо на устата си.

в) зовът по адрес на кихащия не спомага за разпространението на обичта и съгласието сред мюсюлманите.

36. Поощряване към правдата и предпазване от лъжата

التَّرْغِيبُ فِي الصِّدْقِ وَالتَّحْذِيرُ مِنَ الْكَذِبِ

عن ابن مسعود رضي الله عنه قال :

قال رسول الله ﷺ : « عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّ الصِّدْقَ

يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى
الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدْقًا ، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى
الْفُجُورِ وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ
حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا . »

(رواه البخاري ومسلم)

От Ибн Масуд (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Вие трябва да сте правдиви. Правдивостта води към благочестието, а то води към Рая. Когато човек не престава да е правдив и настоятелен в правдивостта, той бива записван при Аллах като всеправдив. И странете от лъжата! Лъжата води към безпътството, а то води към Огъня. Когато човек не*

* “бъди праведен” – да изпълняваш повелите на Аллах и да не престъпваш Неговите забрани.

престава да лъже и е настоятелен в лъжата, той бива записван при Аллах като лъжец.” (по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 17.

II. Указания.

1) Правдивостта е едно от похвалните качества, към които Ислямът подбужда.

2) Ислямът напътства гумите на човека да съответстват на вътрешните му убеждения.

3) Правдивостта е най-доброто средство за избавление в земния и в отвъдния живот.

4) Вярващият, който се отличава с правдивост, е обичан и от Всевишният Аллах, и от хората.

5) На колегите трябва да се показва, че правдивостта е път за избавление и в земния живот, и в отвъдния.

6) На учителя трябва да се дава правдив отговор, когато попита какви са причините за неизпълнение на задълженията.

7) Лъжата е противно качество, забранено от Исляма.

8) Трябва да се дава съвет на онзи, който лъже.

9) Лъжата е път, водещ към Ада.

III. Въпроси.

1) Спомени три от указанията на хадиса.

2) Спомени някоя от вредите, които произтичат от лъжата.

3) Кога човек е обичан от Всевишния Аллах и от хората?

37. Забрана на злословието

تَحْرِيمُ الْغَيْبَةِ

عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ قال :
 « أَتَدْرُونَ مَا الْغَيْبَةُ » قَالُوا : اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ . قَالَ :
 « ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ » ، قِيلَ : أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ ؟ قَالَ :
 « إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ اغْتَبْتَهُ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ بَهْتَهُ » .

(رواه مسلم)

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: “Знаете ли какво е злословие?” Казали: “Аллах, и Неговият Пратеник, знаят по-добре.” Казал: “Да споменаваш своя брат с нещо неприятно за него.” Било казано: “Какво е мнението ти, ако е вярно онова, което казвам за своя брат?” Казал: “Ако е вярно онова, което казваш, тогава злословиш, а ако не е вярно, тогава го клеветиш.” (разказан по Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Указания.

1) Ислямът настоява да се зачита честта на мюсюлманите.

2) Забранява се злословието, което означава мюсюлманин да споменава своя брат с нещо нежелателно за него.

3) Злословието е причина за възникване на омраза сред мюсюлманите.

4) Забранена е лъжата.

5) Споменаването на недостатъци, дори когато реално съществуват, се смята за злословие.

6) Узаконява се положението, съгласно което мюсюлманите трябва да се споменават с желателни за тях думи.

III. Въпроси.

1) Какво знаеш за изтъкнатия сподвижник Абу Хурайра?

2) Какво значи злословие?

3) Спомени три от указанията дадени в хадиса.

38. Достойнствата на поздрава и побелята за разпространението му

فَضْلُ السَّلَامِ وَالْأَمْرِ بِإِفْشَائِهِ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ الرَّسُولَ ﷺ أَيُّ الْإِسْلَامِ خَيْرٌ؟ قَالَ: «تَطْعَمُ الطَّعَامَ، وَتُقْرِئُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ».

(رواه البخاري ومسلم)

От Абдуллах ибн Амр ибн ал-Ас (Р.А.) се предава, че един мъж попитал Пратеника на Аллах, мир нему: “Кое от Исляма е най-доброто?” А той отговорил: “Да храниш с храна и да поздравяваш с “Ас-селйаму алейкум” (“Мир вам!”) и познати, и непознати.” (по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 27.

II. Указания.

1) Изричането на поздрава “Ас-селйаму алейкум” (“Мир вам!”) е традиция (сунна), а отговорът е задължителен.

2) Поздравите “Добро утро!” (*сабах ал-хайр*) и “Добър вечер!” (*маса ал-хайр*) не са регламентирани от ислямския закон.

3) Ислямският закон задължава да се поздравяват и познати, и непознати с *“Ас-селйаму алейкум”* (“Мир Вам!”).

4) Допуска се да се поздравя с жест, като едновременно се произнесе *“Ас-селйаму алейкум”* (“Мир Вам!”) (ако твоят събеседник не те чува).

5) Телефонните разговори също започват с *“Ас-селйаму алейкум!”*

6) Същият поздрав се отправя при влизане вкъщи, в клас и т.н.

7) Законно задължение е когато се напуска събирание, също да се произнесе *“Ас-селйаму алейкум!”*

III. Въпроси.

1) Какъв е цялостният поздрав?

2) Кои са първите думи, които се произнасят при телефонен разговор?

3) Поправи грешките, ако такива съществуват, в следните изречения:

а) Поздравът не е задължителен, когато се напуска събирание.

б) Допуска се поздрав с жест, ако събеседникът не те чува.

в) *Сабах ал-хайр* (“Добро утро!”) и *“Маса ал-хайр”* (“Добър вечер!”) са ислямски поздравя.

39. Достойнствата на засаждането и сеенето

فَضْلُ الْغَرَسِ وَالزَّرْعِ

عن أنس بن مالك رضي الله عنه : قال رسول الله ﷺ : « مامنٌ مُسلمٍ
يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ
صَدَقَةٌ » .
(رواه البخاري)

От Анас ибн Малик (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: ”Засаждането на дърво или засяването на посеви, от които ядат птици, хора или животни е милостиня садака [при Аллах] за мюсюлманина, който ги е засадил.” (разказан по ал-Бухари)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 2.

II. Указания.

- 1) Ислямът повелява да се засаждат дървета, тъй като дават плодове и сянка, и служат за украса.
- 2) Има награда от посяването на посеви, които служат за препитание на хора, животни и птици.
- 3) Не бива без нужда да се секат дървета и да се

късат цветя в градините, в жилището и на улицата.

4) Трябва да се подпомагат роднините и обществото за съхраняване на дърветата.

III. Въпроси.

- 1) Спомени три от дадените в хадиса указания.
- 2) Каква е ползата от дърветата?
- 3) Допълни останалата част от хадиса:
 “Засаждането на дърво...”

40. Вярата и правотата

الإيمان والاستقامة

عن سفيان بن عبد الله رضي الله عنه قال: قلت: يا رسول الله، قل لي في الإسلام قولاً لا أسأل عنه أحداً غيرك، قال: (قل آمنت بالله ثم استقم).

[رواد مسلم]

От Суфйан ибн Абдуллах (Р.А.) се предава следното: “Казах: “О, Пратенико на Аллах, кажи ми за Исляма нещо, за което да не попитам друг освен теб!” Той ми отговори: “Кажи: “Повярвах в Аллах, после бъди праведен*!” (разказан от Муслим)

* “но-любим” – любовта към Пратеника (С.А.С.) означава послушание в онова, което е повелил и отбягване на онова, което е забранил.

I. Разказвач на хадиса.

Суфйан ибн Абдуллах ас-Сакафи (Р.А.) е бил управител на граг ат-Тауф при управлението на Омар ибн ал-Хаттаб.

II. Указания.

1) За неясните положения трябва да бъдат питани учените хора.

2) Вярата във Всевишния Аллах е основа на Исляма.

3) Сподвижниците (Р.А.) са се стремели да вникнат в ислямското учение и да работят съобразно него.

4) Вярата и праведността са задължителни предписания за всеки мюсюлманин.

III. Въпроси.

1) Какво знаеш за изтъкнатия сподвижник Суфйан ибн Абдуллах?

2) Спомени две от указанията, дадени в хадиса.

3) Коя е основата на Исляма?

41. Изоставящият молитвата е неверник

كفر تارك الصلاة

عن جابر بن عبد الله رضي الله عنهما قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول: (إن بين الرجل وبين الشرك والكفر ترك الصلاة).

[رواه مسلم]

От Джабир ибн Абдуллах (Р.А.) се предава следното: *“Чух Пратеника на Аллах (С.А.С.) да казва: “Изоставянето на молитвата от някой човек скъсява разстоянието между него и езичеството и неверието.”* (разказан от Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Джабир ибн Абдуллах (Р.А.) е от ансарите, мединските привърженици на Пророка (С.А.С.). Той е от известните сподвижници, Аллах да е доволен от тях. Участвал е в битките при Бадр и Хунейн. Запометил е много хадиси.

II. Указания.

- 1) Трябва да се знае, че молитвата е опора и основа на Исляма.
- 2) Разликата между мюсюлманина и неверника е, че

последният изоставя молитвата.

3) Молитвата е най-важното нещо в живота, никое друго дело няма предимство пред нея.

4) Молитвата е едно от най-великите средства за доближаване до Всевишния Аллах.

5) Молитвата носи много облаги в земния живот и велика отплата в отвъдния.

III. Въпроси.

1) Какво е значението на молитвата в Исляма?

2) Каква е присъдата за онзи, който изоставя молитвата?

3) Допълни изречението: “Разликата между мюсюлманина и неверника е, че...”

42. Скромността е ключ на всяко благо

الحياء مفتاح لكل خير

عن عمران بن حصين رضي الله عنهما قال: قال رسول الله ﷺ (الحياء لا يأتي إلا بخير).

[رواه البخاري ومسلم]

От Имран ибн Хусайн (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Скромността не носи друго освен благо.”* (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Имран ибн Хусайн приел Исляма в годината на битката при оазиса Хайбар. Сподвижник и юрист-богослов. Живял в град Басра.

II. Указания.

1) Придържането към скромността е едно от проявленията на вярата.

2) Скромността е ключ за всички врати към добродетелството.

3) Скромността е едно от качествата на пророците, благослов и мир на тях.

4) Лошите изрази като псувни и ругатни, както и повишаването на тона, противоречат на

скромността.

III. Въпроси.

1) Кажу две от указанията на Исляма, дадени в горния хадис.

2) Попълни липсващите места:

а) е ключ за всички

б) Уважителното отношение към родителите, преподавателите и колегите е едно от

43. Благогатта да се споменава Аллах

فضل الذكر

عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال: (مثل الذي يذكر ربه والذي لا يذكره مثل الخمي والميت).

[رواه البخاري]

От Абу Муса ал-Ашари (Р.А.) се предава, че Пророка (С.А.С.) е казал: *“[Разликата между] онзи, който споменава неговия Господ и онзи, който не Го споменава, прилича на [разликата между] живия човек и мъртвеца.”* (разказан от ал-Бухари)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 7.

II. Указания.

1) Споменаването на Аллах е леко за езика, ала от него везните в Деня на възкресението ще натезжат.

2) Пророка (С.А.С.) е определил как да се споменава Аллах при различни обстоятелства, някои от които са следните:

а) при влизане в джамията и при излизане от нея;

б) при влизане за облекчаване по нужда;

в) при лягане за сън и при събуждане.

3) Най-великото споменаване на Аллах е “*Ля иляха илля-л-лах*” (“Няма друг бог освен Аллах!”)

4) Споменаването на Аллах предпазва човека от сатаните измежду джиновете и хората, и му дава покой.

5) Споменаването на Аллах включва и четенето на Свещения Коран, както и отправянето на благослов към Пророка, мир нему и отслужването на молитва.

6) Онзи, който не споменава Аллах, е подобен на мъртвец.

III. Въпроси.

1) Спомени една от ползите на споменаването.

2) Спомени три свързани със споменаването указания на Исляма.

3) Постави знак (✓) срещу вярното предписание и знак (✗) срещу невярното:

а) споменаването на Аллах е тежко за езика, но в Деня на възкресението ще е леко за везните. ()

б) споменаването предпазва човека от сатаните измежду джиновете и хората. ()

в) онзи, който не споменава Аллах, е подобен на живия спрямо мъртвия. ()

44. Добрият нрав

حسن الخلق

عن عبد الله بن عمرو بن العاص - رضي الله عنهما - قال لم يكن رسول الله ﷺ فاحشاً ولا متنحشاً، وكان يقول : (إن من خياركم أحسنكم أخلاقاً).

[رواه البخاري ومسلم]

Абдуллах ибн Амру ибн ал-Ас (Р.А.) е казал: “*Пратеника на Аллах (С.А.С.) не бе нито груб, нито пък нарочно грубиянстваше, и казваше: “Най-добрите сред вас са онези с прекрасен нрав.”* (разказан по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 27.

II. Указания.

1) Величието на ислямското законодателство намира израз в призива, отправен към мюсюлманите, да се придържат към добрите нрави: въздържание от обиди, посрещане на хората с усмивка, извършване на благодеяния.

2) Придържане към добрите нрави и изоставяне на лошите постъпки.

3) Добрите нрави доближават мюсюлманина до равнището на Пророка (С.А.С.) в Деня на

* Става въпрос за чистотата *тахара* от гледна точка на шарията.

възкресението.

4) Уважението и доброто отношение към хората е израз на добър нрав.

5) Онзи, който се отличава с добър нрав, печели любовта на Преславния Аллах и любовта на хората.

III. Въпроси.

1) Какво означава добрият нрав?

2) Спомени три от указанията на Исляма относно добрия нрав.

3) Какво знаеш за изтъкнатия сподвижник Абдуллах ибн ал-Ас (Р.А.)?

45. Любовта към Пророка (С.А.С.)

محبة الرسول ﷺ

عن أنس رضي الله عنه أن رسول الله - ﷺ - قال: (لا يؤمن أحدكم حتى أكون أحب إليه من والده وولده والناس أجمعين).

[رواه البخاري ومسلم]

От Анас (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Никой от вас не е истински вярващ, докато не стана за него по-любим* от баща му, децата му и всички хора.”* (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 2.

II. Указания.

1) Любовта към Пратеника на Аллах (С.А.С.) както и поставянето на любовта към него преди любовта към всички други хора, е дълг за мюсюлманите.

2) Израз на любов към Пратеника (С.А.С.) е към него да се отправя благослов при споменаване на името му.

3) Дълг е и подражението на Пратеника, мир нему.

4) Не е истински вярващ онзи, който поставя любовта към някой друг човек преди любовта към Пратеника на Аллах (С.А.С.).

5) Когато някой отправи веднъж благослов към Пратеника (С.А.С.) Аллах отправя към него десеторен благослов.

III. Въпроси.

1) Какво е предписанието относно любовта към Пратеника, мир нему?

2) Какво означава да се обича Пратеника, мир нему?

3) Какво трябва да кажеш, когато чуеш да се споменава Пратеника, мир нему?

4) Допълни останалата част от хадиса: *“Никой от вас не е истински вярващ...”*

46. Белезите на лицемера

علامة المنافق

عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ قال: (آية المنافق ثلاث إذا حدث كذب، وإذا وعد أخلف، وإذا أؤتمن خان).

[رواه البخاري ومسلم]

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Лицемерът има три признака: когато говори, лъже; когато обещава, не изпълнява; когато му се окаже доверие, става изменник.”* (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Указания.

1) Величието на Исляма намира израз в борбата му срещу лошите обичаи и порочните нрави, като например лъжата, неспазването на обещанията, измяната и др.

2) Предупреждение относно лицемерието, което пред Всевишния Аллах е по-голямо от неверието.

3) Отхвърля се всяка една от чертите на лицемерието.

4) Който притежава лицемерни черти, е противен и за Всевишния Аллах, и за хората.

5) Вярващият притежава следните черти: когато

говори, не лъже; когато дава обещание, не го нарушава; когато му се окаже доверие, не става изменник.

III. Въпроси.

- 1) Спомени две от чертите на лицемерите.
- 2) Кажу три от указанията, дадени в хадиса.
- 3) Запълни останалата част от хадиса:
“Лицемерът има три признака:”

47. Прощка и снизхождение

العفو والتسامح

عن عائشة رضي الله عنها قالت: ما خير رسول الله ﷺ بين أمرين قط إلا أخذ أيسرهما ما لم يكن إثماً، فإن كان إثماً كان أبعد الناس منه - وما انتقم رسول الله ﷺ لنفسه في شيء قط إلا أن تنتهك حرمة الله فينتقم لله تعالى).

[رواه البخاري ومسلم]

От Аиша (Р.А.) се предава следното: *“Когато избираше между две повели, Пратеника на Аллах (С.А.С.) винаги предпочиташе по-леката, освен ако не е грях. Иначе той беше най-безгрешният човек. Пратеника на Аллах (С.А.С.) никога в нищо не отмъсти заради себе си. Освен ако бе нарушена забраната на Аллах, тогава той търсеше мъст за Всевишния Аллах.”* (разказан по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 21.

II. Указания.

1) Разяснява се, че Ислямът е религия на леснотата и търпимостта, освен ако това не съдържа грях.

2) Прощката и снизхождението пораждат единение и братство между мюсюлманите.

3) Трябва да се подражава на Пророка (С.А.С.) в неговата склонност към прошка, снизхождение и търпение.

4) Мюсюлманинът, който прощава и проявява снизходителност, ще получи велика награда от Всеомогъщия и Превеликия Аллах.

5) Всеки има право да прости ако лично го засегнат, но не и ако се нарушат законите на Всевишния Аллах.

6) Прощката и снизхождението не са проява на слабост или безсилие, а само на желание за награда.

7) Мълчанието относно непозволените думи и дела не се включва в изискването за прошка и снизхождение.

III. Въпроси.

1) Какво знаеш за Аиша, Аллах да е доволен от нея?

2) Допълни останалата част от хадиса: *“Когато избираше между две повели...”*

3) Постави знак (✓) на правилните постановки и знак (X) на погрешните:

а) мълчанието относно непозволени гуми и дела не се включва в изискването за прошка и снизхождение. ()

б) прошката и снизхождението се смятат за проява на слабост и безсилие. ()

в) прошката и снизхождението са когато се засегнат личните права. ()

48. Ислямът забранява да се сърдиш на брат-мюсюлманин

تحريم الهجر في الإسلام

عن أبي أيوب رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ قال: (لا يحل لمسلم أن يهجر أخاه فوق ثلاث ليال، يلتقيان فيعرض هذا ويعرض هذا ، وخيرهما الذي يبدأ بالسلام).

[رواه البخاري ومسلم]

От Абу Айюб (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Не се позволява на мюсюлманин да остава [разсърден] на своя брат за повече от три денонощия, когато двамата се срещат, но единия се отдръпва и другият се отдръпва. Най-добрият от двамата е онзи, който пръв поздравя.”* (разказан по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Халид ибн Зайд ал-Ансари участвал в събирането с Пророка (С.А.С.) при втората клетва, а също – в битката при Багр и в други събития. Той е един от писарите, които записвали откровението на Аллах. Продължил свещената борба и след смъртта на Пророка, мир нему. Починал при нападението на Константинопол през 51 г. по Хиджра.

II. Указания.

1) Ислямът призовава към единение и сплотеност

на мюсюлманите.

2) Предупреждава се за опасността от различията, които стават причина мюсюлманин да се сърди на своя брат-мюсюлманин.

3) Предупреждава се, че мюсюлманинът не бива да се сърди на своя брат за повече от три денонощия.

4) Загължително е помирението между приятелите, ако между тях възникне спор.

5) Ако твоя брат-мюсюлманин те изостави, поздрави го пръв, това е най-добре за теб пред Всевишния Аллах.

6) Грехът отпада, ако поздравяш онзи, който ти се сърди и се отдръпне от теб.

III. Въпроси.

1) Допълни останалата част от хадиса: *“Не се позволява на мюсюлманин да...”*

2) Какво предписание се дава за мюсюлманина, който се сърди на своя брат-мюсюлманин?

3) Кой от двамата скарани приятели е по-добър за Аллах?

49. Благодарността да се изучава Корана и да се преподава

فضل تعلم القرآن وتعليمه

عن عثمان بن عفان رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: (خيركم من تعلم القرآن وعلمه).
[رواه البخاري]

От Осман ибн Аффан (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Най-добрият от вас е онзи, който изучава Корана и го преподава.”* (по ал-Бухари)

I. Разказвач на хадиса.

Осман ибн Аффан е третият от праведните халифи и един от десетимата, които били предизвестени, че ще влязат в Рая. Един от първите, приели Исляма. Преселил се в Етиопия, а после – в Медина, където загинал през 35 г. по Хиджра.

II. Указания.

1) Изучаването на Свещения Коран е най-благородното приближаване до Всемогъщия и Превеликия Аллах, и е от най-голямо значение.

2) Поощрява се към изучаване на Свещения Коран в училище, вкъщи и на сбирки в джамиите.

3) Запометяването през детските години остава в

съзнанието повече, отколкото при възрастния човек.

4) За всяка буква, която мюсюлманинът прочете, ще получи десет благодеяния.

5) Трябва да се прилагат правилата за напевното четене на Корана, а не да се пренебрегват.

6) При четенето на Свещения Коран трябва да се моли Аллах за защита от сатаната (“*Аuzu билляхи мина-и-шайтани-р-раджим*”).

7) Свещения Коран трябва да се пази чист и да не се мачка.

8) Мюсюлманинът да бъде чист* при четене на Корана.

III. Въпроси.

1) Кои са от най-добрите хора?

2) Постави знак (✓) пред правилните предписания и знак (X) пред погрешните:

а) да се наизустява като възрастен е по-добре, отколкото като дете. ()

б) обикновеното четене е за предпочитане пред напевното. ()

в) мюсюлманинът не извършва обредното измиване уду преди четенето на Свещения Коран. ()

50. Влиянието на приятелите върху човека

تأثير الأصدقاء على الإنسان

عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ : (إنما مثل الجليس الصالح والجليس السوء كحامل المسك ونافخ الكير، فحامل المسك إما أن يحذيك ، وإما أن يتباع منه وإما أن تجد منه ريحاً طيبة، ونافخ الكير إما أن يحرق ثيابك ، وإما أن تجد منه ريحاً خبيثة).

[رواه البخاري ومسلم]

От Абу Муса ал-Ашари (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Праведният другар и лошият другар приличат на продавач на мускус и на ковач, раздухващ с мях. От продавача на мускус или ще купиши, или ще получиши в дар, или поне ще усетиши от него да се носи благоухание. А раздухващият с ковашки мях или ще ти подпали дрехите, или ще усетиши да се носи от него зловоние.”* (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 7.

II. Указания.

1) Ислямът проявява загриженост за своите привърженици, като ги насочва към общуване с добри приятели.

2) Човек се влияе от неговите приятели и за добро, и за лошо.

3) Поощрява се дружбата с отбрани приятели.

4) Ползата от общуването с праведни приятели се състои в това, че те помагат за извършване на добри дела и предпазват от лошите.

5) Мюсюлманинът се предпазва от дружба с хора, които имат вредни навици като изоставяне на молитвата, пушене и т.н.

III. Въпроси.

1) Допълни следните изрази:

а) праведният другар е като...

б) лошият другар е като...

2) Каква е ползата от общуването с добри приятели?

3) Кажу две от указанията, дадени в хадиса.

51. Благочестието спрямо родителите

بر الوالدين

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: جاء رجل إلى رسول الله ﷺ فقال: يا رسول الله، من أحق الناس بحسن صحابتي؟ قال: أمك، قال: ثم من؟ قال: أمك، قال: ثم من؟ قال: أمك، قال: ثم من؟ قال: أبوك.

[رواه البخاري ومسلم]

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава следното: “При Пратеника на Аллах (С.А.С.) гоиде един мъж и каза: “О, Пратенико на Аллах, кой човек най-много заслужава добро отношение?” Той отговори: “Майка ти!” Мъжът рече: “А после кой?” Отговори: “Майка ти!” Мъжът пак попита: “А после кой?” Отговори: “Майка ти!” Попита: “А после кой?” Отговори: “Баща ти!” (по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Указания.

1) Задължително е да се отнасяме с добродетелност към родителите, да ги слушаме и да не им се възпротивяваме.

2) Неподчинението към родителите и огорчаването им с думи и дела е причина за влизане в Ада.

2) Послушанието пред родителите е причина за влизане в Рая.

3) Добродетелност към родителите е да се отправя зов за тях по време на живота им и след смъртта.

4) Когато влизат при родителите, децата трябва първо да ги поздравят.

6) Приятелите на родителите трябва да бъдат уважавани и зачитани.

7) Трикратното повторение в хадиса подчертава правата на майката и огромното ѝ значение.

III. Въпроси.

- 1) Кой човек заслужава най-доброто отношение?
- 2) Спомени три от указанията, дадени в хадиса.
- 3) Постави знака (✓) пред верните обобщения и знака (X) – пред погрешните:
 - а) неподчинението към родителите и озорчаването им с думи и дела е причина за влизане в Рая. ()
 - б) добродетелност към родителите е да се отправя зов за тях по време на живота им и след смъртта им. ()
 - в) добродетелност към родителите е неуважението и незачитането на приятелите им. ()
- 4) Допълни останалата част от хадиса: *“При Пратеника на Аллах (С.А.С.) дойде един мъж и каза: “.....”*

52. Предпазване на езика и ръката от престъпване

حفظ اللسان واليد من التعدي

عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قال: قلت: يا رسول الله، أي المسلمين أفضل؟ قال: (من سلم المسلمون من لسانه ويده).

[رواه البخاري ومسلم]

От Абу Муса ал-Ашари (Р.А.) се предава следното: *“Казах: “О, Пратенико на Аллах, кой е най-добрият мюсюлманин?” Той отговори: “Онзи, чийто език и ръка не нанасят вреда на мюсюлманите.”* (по ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 7.

II. Указания.

1) Не бива да се накърняват правата на другите хора дори в незначителните дела.

2) Не бива да се отправят ругатни към никого.

3) Когато в разговор пред хората се споменават нежелателни за тях неща, това се смята за обида.

4) Не бива да се предават гуми, които биха породили вражда и раздор между приятели.

5) Да се внимава да не се взима от колегите нищо (хумикалка, луня и т.н.) без тяхно съгласие.

III. Въпроси.

1) Какво знаеш за сподвижника Абу Муса ал-Ашари?

2) Кой е най-добрият от мюсюлманите?

3) Допълни останалата част от хадиса: *“Казах: “О, Пратенико на Аллах...”*

53. Дългът да се придобиват знания

وجوب طلب العلم

عن أنس رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: (طلب العلم فريضة على كل مسلم).

[رواه مسلم]

От Анас (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Придобиването на знания е дълг за всеки мюсюлманин”* (разказан от Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 2.

II. Указания.

1) Величието на Исляма се изявява и в това, че той смята усвояването на знания за причина да се преуспее в земния и в отвъдния живот.

2) Трябва да се знае, че Ислямът е изпреварил останалите религии в призова да се учи и да се усвояват знания.

3) Придобиването на знания е задължение за всеки мюсюлманин и мюсюлманка.

4) Съгласно Исляма ученият има предимство пред покланящия се.

5) Когато намерението да се усвояват знания са посветени единствено на Аллах, това превръща образованието, научните изследвания и открития в

приемливо служене на Него, ако Той пожелае.

III. Въпроси.

- 1) Спомени две от указанията, дадени в хадиса.
- 2) Допълни останалата част от следните изводи:
 - а) придобиването на знания е дълг за...
 - б) съгласно Исляма ученият има предимство пред...

مقرر الحديث

(أحاديث مختارة)

باللغة البلغارية

صوفيا ١٩٩٩م

54. Правото на пътя

حق الطريق

عن أبي سعيد رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: (إياكم والجلوس في الطرقات قالوا: يا رسول الله، ما لنا من مجالسنا بد نتحدث فيها، فقال رسول الله ﷺ: فإذا أبيتم إلا الجلوس فأعطوا الطريق حقه، قالوا: وما حق الطريق يا رسول الله؟ قال: غص البصر، وكف الأذى، ورد السلام، والأمر بالمعروف، والنهي عن المنكر).

[رواه البخاري ومسلم]

От Абу Сауд (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Пазете се да престоявате по пътищата.”* А [сподвижниците] казали: *но Пратенико на Аллах, необходимо ни е да престоим, за да беседваме.”* Пратеникът на Аллах (С.А.С.) казал: *“Ако няма друга възможност освен да престоявате, отдайте дължимото на пътя!”* Казали *“И какво е дължимото на пътя, Пратенико на Аллах?”* Отговорил: *“Да свеждате поглед, да възпирате огорченията, да отвърщате на поздрава, да повелявате одобряваното и да забранявате порищаваното.”* (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Сауд ибн Малик ибн Синан е ансар, разказал много хадиси. Починал в Медина през 53 г. по Хиджра.

II. Указания.

1) Да се седи с приятели в къщи е за предпочитане

пред престояването по улиците.

2) Предупреждава се да не се играе на улицата.

3) Дълг е да се свежда поглед пред забраненото от Аллах.

4) Да не се отправят огорчения към хората, ако е необходимо да се престои на улицата.

5) Който престоява на улицата, е длъжен да отговаря на поздравите, да насочва към доброто и да предупреждава за лошото.

III. Въпроси.

1) Спомени три от задълженията към пътя.

2) Попълни празните места:

а) да се седи с приятели... е за предпочитане пред престояването...

б) дълг към пътя е да се отговаря на..., да се насочва към... и да се предупреждава за....

3) Допълни останалата част от хадиса: *“Пазете се да престоявате по...”*

55. Ислямът повелява сила

الإسلام يأمر بالقوة

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: (المؤمن القوي خير وأحب إلى الله من المؤمن الضعيف وفي كل خير. احرص على ما ينفعك واستعن بالله ولا تعجز، وإن أصابك شيء فلا تقل: لو أني فعلت كان كذا وكذا ولكن قل: قدر الله وما شاء فعل فإن لو تفتح عمل الشيطان).

[رواه مسلم]

От Абу Хурайра (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“В сравнение със слабия вярващ силният вярващ е по-добър и по-любим за Аллах, но във всеки от тях има добро. Стрemi се към онова, което ти носи полза, и моли за подкрепа Аллах, и не бъди безпомощен! Ако те сполети нещо, не казвай: “Ако бях постъпил така и така, щеше да се случи друго.”, а казвай: “Аллах е отсъдил и е направил, както е пожелал.” [Частичката] “ако” е ключ за делата на сатаната.”* (разказан от Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 5.

II. Указания.

1) Силният вярващ е за предпочитане пред слабия, защото е способен да дава повече блага.

2) Мюсюлманинът трябва да извлеча полза от своята сила, като я отдава за послушанието пред

Аллах и за подпомагане на другите хора.

3) Мюсюлманинът трябва да бъде силен в делата си, в учението и т.н.

4) Дори да е слаб, у мюсюлманина има добро.

5) Ислямът призовава към поддържане на здраво тяло.

6) Мюсюлманинът трябва да се стреми към онова, което му носи полза, а заедно с това да търси подкрепа от Преславния Аллах.

7) Задължително е търпението пред бедите и вярата в предопределението и съдбата, предначертана от Аллах.

8) Забранява се да се казва “ако” в израз на съжаление за пропуснатата възможност, защото “ако” е ключ за нашепванията на сатаната.

III. Въпроси.

1) Попълни липсващите места:

а) В сравнение със... силният вярващ е по-добър и по-любим за Аллах, но във всеки...

б) силният вярващ трябва да... от своята сила, като я отдава на Аллах. Той е... от слабия вярващ.

2) Защо силният вярващ е по-добър от слабия?

56. Поведение при искане на разрешение

آداب الاستئذان

عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: (الاستئذان ثلاث فإن أذن لك وإلا فارجع).

[رواه البخاري ومسلم]

От Абу Муса ал-Ашари (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Разрешение се иска до три пъти. Ако ти се даде, [влез], иначе си върви!”* (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 7.

II. Указания.

1) Разрешение за влизане се иска до три пъти. Ако не се даде разрешение, човек трябва да си върви.

2) Няма пречка да се иска разрешение повече от три пъти, ако човек е убеден, че обитателите на дома не го чуват.

3) Забранено е да се наднича в дома през процепи и дупки.

4) Настоятелното натискане на звънеца или многократното чукане по вратата не е проява на добро възпитание.

5) Когато се иска позволение за влизане, да не се застава директно пред вратата, а отдясно или отляво.

6) Искането на разрешение чрез клаксона на колата или звънеца на велосипеда гразни хората.

7) Мюсюлманинът не влиза без разрешение в някои лични помещения.

8) Възпитаният ученик не влиза в клас без разрешението на учителя.

III. Въпроси.

1) До колко пъти се иска разрешение за влизане?

2) Кога се допуска да се иска разрешение повече от три пъти?

3) Попълни липсващите места:

а) мюсюлманинът не влиза без... в... лични помещения.

б) когато се иска..., не се застава пред вратата, а... или...

в) дългото натискане на звънеца или многократното чукане по вратата не е проява на....при искане на разрешение.

57. Сладостта на вярата

حلاوة الإيمان

عن أنس رضي الله عنه عن النبي ﷺ قال: (ثلاث من كن فيه وجد بهن حلاوة الإيمان ، أن يكون الله ورسوله أحب إليه مما سواهما، وأن يحب المرء لا يحبه إلا الله ، وأن يكره أن يعود في الكفر بعد أن أنقذه الله منه كما يكره أن يقذف في النار).

[رواه البخاري ومسلم]

От Анас (Р.А.) се предава, че Пророка (С.А.С.) е казал: *“Три са положенията, в които се съдържа сладостта на вярата: човек да обича Аллах и Неговия Пратеник повече от всички други; единствено заради Аллах да обича някой човек, без иначе да е способен на обич към него; да ненавижда връщането към неверието, след като Аллах го е спасил от него, както ненавижда това, да бъде хвърлен в огъня.”* (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 2.

II. Указания.

1) Задължително е любовта към Аллах и към Неговия Пратеник (С.А.С.) да има предимство пред любовта към всички останали създания.

2) Да не бъде следван примерът на хора, които не се подчиняват на Преславния Аллах и на Неговия

Пророк, мир нему.

3) Пълнотата на религиозните убеждения изисква мюсюлманинът да обича своя брат заради Всемогъщия и Преславния Аллах.

4) Мюсюлманинът трябва да мрази неверието, както мрази това, да бъде хвърлен в огъня.

5) Който притежава тези качества, той притежава сигурност и спокойствие.

III. Въпроси.

1) Кои са трите качества, с които трябва да се отличава мюсюлманинът?

2) Какво получава инзи, който притежава споменатите три качества?

3) Какво означава да се обича Преславният Аллах и Неговият Пратеник, мир нему?

4) Допълни хагиса: *“Три са положенията, в които...”*

58. Милосърдието към хората

الرحمة بالناس

عن جرير بن عبد الله رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: (من لا يرحم الناس لا

يرحمه الله).

[رواه مسلم]

От Джарир ибн Абдуллах (Р.А.) се предава, че

Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Който не е милостив към хората, и Аллах не ще е милостив към него.”* (разказан от Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Джарир ибн Абдуллах е изтъкнат сподвижник, приел Исляма четиридесет дни преди смъртта на Пророка, мир нему, разказал е няколко хадиса.

II. Указания.

1) Милосърдието на мюсюлманина към хората е причина за милосърдието към него на Всемогъщия и Превеликия Аллах.

2) Милосърдието към мюсюлманите е черта на вярващите, а грубостта и жестокостта са черти на неверниците.

3) Проява на милосърдие към хората е уважението към тях, помощта и доброто отношение.

4) Човек не бива да огорчава по-малките от него, напротив, трябва да им помага и да е милостив към тях.

5) Подпомагането на нуждаещите се хора е предписано.

6) Задължително е милосърдието към работниците, слугите, слабите и т.н., които не трябва да бъдат обиждани.

III. Въпроси.

1) Спомену две от указанията на хадиса.

2) Какво поведение е предписано да се спазва спрямо хората в нужда, например незрящите?

3) Поправи грешките в следните изрази:

а) обидата към хората е причина за милосърдието на Аллах.

б) милосърдието е черта на неверниците, а грубостта и жестокостта са черти на вярващите.

59. Дълг на мюсюлманина е да обича своя брат

وجوب محبة المسلم لأخيه

عن أنس رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: (لا يؤمن أحدكم حتى يحب لأخيه ما يحب لنفسه).

[رواه البخاري ومسلم]

От Анас (Р.А.) се предава, че Пратеника на Аллах (С.А.С.) е казал: *“Никой от вас не е станал вяръвац, докато не обикне за своя брат онова, което обича за себе си.”* (разказан от ал-Бухари и Муслим)

I. Разказвач на хадиса.

Виж хадис 2.

II. Указания.

1) Пълнотата на религиозните убеждения изисква мюсюлманинът да обича за своите братя онова, което обича за себе си и да мрази за тях онова, което мрази и за себе си.

2) Завистта и омразата се смятат за недостатък на вярата.

3) Проява на любовта към брата-мюсюлманин е насочването му към всяко добро и възпирането му от гнета.

4) Предназването от егоизма, т.е. от грижата за себе си повече, отколкото за другите.

III. Въпроси.

1) Що е егоизъм и може ли той да бъде черта на вярващите хора?

2) Попълни липсващите места:

а) пълнотата на религиозните убеждения изисква мюсюлманинът да... за своите братя... за себе си и да мрази за тях... за себе си.

б) проява на любовта към брата мюсюлманин е....към всяко....

3) Какво знаеш за изтъкнатия сподвижник Анас?

